

Vuurwerkaankoop en -gebruik 2019

Onderzoek naar gedrag en opinie Nederlandse huishoudens

Disclaimer

Bij de samenstelling van deze publicatie is de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht genomen. VeiligheidNL aanvaardt echter geen verantwoordelijkheid voor eventuele, in deze uitgave voorkomende, onjuistheden of onvolkomenheden.

Overname van tekst of gedeelten van tekst is toegestaan, mits met de juiste bronvermelding. Indien tekst gebruikt wordt voor commerciële doelstellingen dient altijd vooraf schriftelijke toestemming verkregen te zijn.

Privacy en gegevensbescherming

VeiligheidNL gaat zorgvuldig om met persoonsgegevens en behandelt deze vertrouwelijk. Zo worden persoonsgegevens alleen verwerkt door personen met een geheimhoudingsplicht en voor het doel waarvoor deze gegevens zijn verzameld. Daarbij zorgt VeiligheidNL voor passende beveiliging van persoonsgegevens.

VeiligheidNL behandelt uw persoonlijke gegevens conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zoals deze sinds 25 mei 2018 geldt. Lees meer over onze privacy verklaring op www.veiligheid.nl/privacy.

Vuurwerkaankoop en -gebruik 2019

Onderzoek naar gedrag en opinie
Nederlandse huishoudens

Rapport 776

Mieke van der Veer
Susanne Nijman
Huib Valkenberg
Birgitte Blatter

Uitgegeven door
VeiligheidNL
Postbus 75169
1070 AD Amsterdam
www.veiligheid.nl

februari 2019

Inhoudsopgave

Hoofdstuk		Pagina
Samenvatting		5
1	Inleiding	7
1.1	Doel van het onderzoek	7
1.2	Vergelijking met de voorgaande inventarisatie	7
1.3	Leeswijzer	7
2	Kopen en afsteken van vuurwerk	8
2.1	Het budget en de voorkeur voor typen vuurwerk	8
2.2	Beschermingsmaatregelen bij het afsteken van vuurwerk	11
2.3	Mening over de kwaliteit van het afgestoken vuurwerk	13
3	Kijken naar vuurwerk en de beschermingsmaatregelen	15
4	Letsel	17
5	Mening over de vuurwerktraditie	18
5.1	Redenen om vuurwerk af te steken of dat juist te laten	18
5.2	Kennis over de regels rond het afsteken van vuurwerk	19
5.3	Mening over overlast, initiatieven en wet- en regelgeving	20
6	Onderzoeksaanpak en verantwoording	23
Bijlage 1	Vragenlijst Vuurwerk in Nederland jaarwisseling 2018-2019	24
Bijlage 2	Tabellenboek	33

Samenvatting

Jaarlijks presenteert VeiligheidNL in de eerste dagen van januari de cijfers omtrent vuurwerkongevallen. Hiertoe inventariseert VeiligheidNL de aantallen spoedeisende hulp (SEH)-behandelingen, en sinds vorig jaar tevens behandelingen op de huisartsenpost, die zijn gerelateerd aan vuurwerk afsteken en kijken. VeiligheidNL wil de jaarlijkse ontwikkelingen in letsels als gevolg van vuurwerk in een bredere context van vuurwerkaankoop en -gebruik plaatsen, zodat een interpretatie van deze ontwikkelingen beter mogelijk is. Met een korte vragenlijst onder een representatieve steekproef van Nederlandse huishoudens (ingevuld door 1.537 personen) is geïnventariseerd hoeveel huishoudens vuurwerk kopen, wat ze kopen, wie het vuurwerk afsteekt, welke beschermingsmaatregelen zij hierbij hanteren, en welke mening zij hebben over diverse bestaande initiatieven en mogelijke wet- en regelgeving rond consumentenvuurwerk.

Het budget en de voorkeur voor typen vuurwerk

Huishoudens zijn – gekeken naar deze en voorgaande jaarwisseling – behoorlijk standvastig in vuurwerkaankoop en de voorkeur voor het type vuurwerk. Een derde koopt vuurwerk. Kopers die uitsluitend legaal vuurwerk kopen, besteedden daaraan gemiddeld € 69. Siervuurwerk als vuurpijlen, cakeboxen, sierpotten/fonteinen en grondbloemen zijn het populairst. Vuurwerk wordt vooral gekocht door huishoudens met kinderen. 14% van de huishoudens kocht (ook) een of meerdere typen illegaal vuurwerk. Van alle huishoudens die illegaal vuurwerk kochten, zegt 17% het bij een buitenlands bedrijf te hebben besteld en het thuis te hebben laten bezorgen. Kopers die ook illegaal vuurwerk kochten, besteedden gemiddeld € 194.

Beschermingsmaatregelen bij het afsteken van vuurwerk

Vuurwerk afsteken wordt binnen gezinnen vaak ook door de kinderen gedaan. Veel minder huishoudens zonder kinderen hebben vuurwerk afgestoken. Er zijn weinig afstekers die helemaal geen beschermingsmaatregelen treffen. De meeste mensen houden afstand, maar de andere maatregelen worden nog door hooguit vier op de tien vuurwerkafstekers toegepast. De meerderheid van de ouders heeft hun vuurwerk afstekende kinderen beschermd door ze veiligheidsbrillen te laten dragen en dat deel is groter dan in de voorgaande meting. Ook andere maatregelen worden relatief vaker toegepast op de kinderen dan op zichzelf, maar het deel dat dit doet, betreft hooguit de helft van de ouders. Vier op de tien afstekers past het alcoholgebruik niet aan bij het afsteken van vuurwerk. De meeste huishoudens die vuurwerk afsteken, ruimen de vuurwerkresten op.

Kijken naar vuurwerk en de beschermingsmaatregelen

De helft van alle huishoudens die geen vuurwerk hebben afgestoken, is de afgelopen jaarwisseling buiten gaan kijken. De meerderheid van degenen die vuurwerk gaan kijken, houdt afstand, maar neemt verder weinig maatregelen. Zij nemen ook minder beschermingsmaatregelen dan vuurwerkafstekers. In vergelijking met het zelf opzetten van een veiligheidsbril, laten relatief veel ouders hun vuurwerk kijkende kinderen er een dragen. Maar het aandeel ouders dat dit doet, is nog geen vier op de tien.

Kennis over de regels rond het afsteken van vuurwerk

Huishoudens weten niet precies wat de regels zijn rond het afsteken van vuurwerk: een minderheid weet vanaf welke leeftijd alle soorten legaal vuurwerk mag worden afgestoken, of welke typen vuurwerk illegaal zijn. Dat beeld is wat vertekend door de groep die nooit vuurwerk koopt, en door de groep die illegaal vuurwerk koopt, maar ook onder de groep die altijd vuurwerk koopt weet niet iedereen wat wel en niet mag worden gekocht. Drie op de tien huishoudens denkt dat het is toegestaan om

vuurwerk thuis te laten bezorgen. Onder de groep die illegaal vuurwerk kocht, is dat bijna de helft.

Mening over overlast, initiatieven en wet- en regelgeving

De meningen over de vuurwerktraditie zijn verdeeld. Iets minder huishoudens dan in de vorige meting zijn voorstander van een verbod op consumentenvuurwerk. De helft van alle huishoudens zou een verbod op knalvuurwerk willen. De verschillen in mening tussen vuurwerkkopers en degenen die dat nooit doen zijn evident. De helft van de huishoudens vindt dat de overlast toeneemt en er is behoefte aan strenger controleren op de aankoop van illegaal vuurwerk. Er is vrij brede steun voor het instellen van vuurwerkvrije zones en het zwaarder beboeten van het afsteken van vuurwerk voorafgaand aan de jaarwisseling. Deze maatregelen kunnen rekenen op de waardering van de meerderheid van zowel de vuurwerkafstekers als de huishoudens die dat niet doen. 41% van alle huishoudens vindt de afsteektijden rond de jaarwisseling te ruim.

1

Inleiding

Jaarlijks presenteert VeiligheidNL in de eerste dagen van januari de cijfers omtrent vuurwerkongevallen. Hiertoe inventariseert VeiligheidNL de aantallen spoedeisende hulp (SEH)-behandelingen, en sinds vorig jaar tevens behandelingen op de huisartsenpost, die zijn gerelateerd aan vuurwerk afsteken en kijken. Deze informatie komt uit het Letsel Informatie Systeem van VeiligheidNL en wordt aangevuld met cijfers die de overige Spoedeisende Hulpafdelingen en een groot deel van de huisartsenposten op verzoek van VeiligheidNL, de Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulp Artsen (NVSHA) en Ineen (vereniging van organisaties voor eerstelijnszorg) verzamelen.

1.1

Doel van het onderzoek

VeiligheidNL wil de jaarlijkse ontwikkelingen in letsels als gevolg van vuurwerk in een bredere context van vuurwerkaankoop en -gebruik plaatsen, zodat een interpretatie van deze ontwikkelingen beter mogelijk is. Door jaarlijks onder een representatieve steekproef van Nederlandse huishoudens de vuurwerkaankopen en het gebruik ervan te inventariseren is het signaleren van trends mogelijk en kan een brede duiding van de (trends) in letselcijfers worden gegeven. VeiligheidNL gebruikt de informatie uit dit onderzoek daarnaast in voorlichtingscampagnes gericht op een veilig gebruik van vuurwerk.

De onderzoeksvragen hebben onder meer betrekking op het deel van de Nederlandse huishoudens dat vuurwerk afsteekt, de typen vuurwerk die zij kopen, en de beschermingsmaatregelen die zij daarbij treffen voor zichzelf en voor hun kinderen (thuiswonende kinderen tot en met 19 jaar). Ook is onderzocht welk deel van de huishoudens buiten kijkt naar vuurwerk en naar hoe zij zichzelf beschermen. Daarnaast is gevraagd welke motieven huishoudens hebben om vuurwerk af te steken of dat juist niet te doen, welke mening zij hebben over landelijke en lokale maatregelen om de overlast van (illegaal) vuurwerk te voorkomen en hun mening over een mogelijk algeheel verbod op consumentenvuurwerk.

1.2

Vergelijking met de voorgaande inventarisatie

Het huidige onderzoeksrapport geeft de uitkomsten van de tweede inventarisatie. De vergelijking met de voorgaande inventarisatie die op sommige uitkomsten is gemaakt, is indicatief. Dat komt omdat sommige vragen zijn aangepast en/of door een aangepaste routing aan specifiekere groepen respondenten zijn voorgelegd. Ook is het moment in het jaar waarop de vragen aan de respondenten zijn voorgelegd afwijkend. Het voorgaande onderzoek is uitgevoerd voorafgaand aan de jaarwisseling van 2017-2018, in november 2017. Er is toen zowel gevraagd naar wat huishoudens hebben gedaan bij de jaarwisseling van 2016-2017 als wat zij dachten te gaan doen bij de jaarwisseling van 2017-2018. Het huidige onderzoek is uitgevoerd in de eerste weken van januari 2019. Om de vergelijking met de voorgaande inventarisatie te kunnen maken, is ervoor gekozen te kijken naar wat huishoudens daadwerkelijk hebben gedaan tijdens de jaarwisseling van 2016-2017.

1.3

Leeswijzer

In de rapportage worden twee typen verwijzingen gebruikt. De eindnoten (Romeinse cijfers) geven de vraagnummers weer en kunnen worden gebruikt bij het opzoeken van de frequentieverdeling in het tabellenboek (bijlage 2). De voetnoten (Arabische cijfers) geven aanvullende informatie bij de hoofdtekst.

2

Kopen en afsteken van vuurwerk

Wat kopen Nederlandse huishoudens aan vuurwerk, hoe beschermen zij zichzelf en hun kinderen tijdens het afsteken van vuurwerk en hoe beoordelen zij de kwaliteit van het afgestoken vuurwerk? De uitkomsten op deze vragen staan in dit hoofdstuk.

2.1

Het budget en de voorkeur voor typen vuurwerk

In deze paragraaf is beschreven welk deel van de huishoudens vuurwerk heeft gekocht voor de afgelopen jaarwisseling, hoeveel geld zij daaraan hebben uitgegeven, welke typen vuurwerk zij hebben aangeschaft, waar ze het hebben gekocht en hoe de vuurwerkkopers zelf te typeren zijn.

Aankoop en budget

Van alle ondervraagde huishoudens zegt ruim een derde (36%) voor de jaarwisseling van 2018-2019 vuurwerk te hebben gekocht.ⁱ Dit aandeel is vrijwel hetzelfde als in de voorgaande meting met betrekking tot aankopen voor de jaarwisseling 2016-2017 (34%). De helft van alle ondervraagde huishoudens koopt nooit vuurwerk (51%). 16% koopt het altijd, 10% koopt het vaak en 23% soms.ⁱⁱ

De groep kopers is gevraagd naar het budget dat ze aan het vuurwerk hebben besteed en welke typen vuurwerk zij hebben gekocht. Gemiddeld hebben huishoudens € 90 besteed, maar er zijn flinke uitschieters in de uitgaven. Het kleinste bedrag was € 2, en het hoogste € 2.000¹. De meerderheid geeft er tot een bedrag van € 100 aan uit: 80%, 93% van alle respondenten houdt de uitgaven beperkt tot € 200. Een kleine groep van 7% geeft er dus meer dan € 200 aan uit.ⁱⁱⁱ

Vuurwerktypen en voorkeur van kopers

In tabel 2.1 staat weergegeven welke typen vuurwerk voor welk percentage zijn aangekocht en welk deel van het budget gemiddeld aan dat type vuurwerk is besteed. In de laatste kolom van tabel 2.1 staat weergegeven hoe de verdeling van het totaal bestede budget is geweest over de verschillende typen vuurwerk.

Siervuurwerk was tijdens de jaarwisseling van 2018-2019 het populairst. Van de vuurwerkkopers kocht bijna de helft van de huishoudens sierpotten/fonteinen, en/of vuurpijlen en vier op de tien huishoudens kocht (ook) cakeboxen. Een kwart van de huishoudens kocht (ook) knalvuurwerk zoals single shots/thunder kings.^{iv}

Bijna twee derde van de huishoudens (63%) kocht ofwel één type vuurwerk (21%), ofwel twee typen (21%) ofwel drie typen vuurwerk (21%). Huishoudens die één type kochten, kochten het vaakst alleen cakeboxen, vuurpijlen of sterretjes. Als huishoudens alleen cakeboxen kochten, besteedden ze daaraan gemiddeld € 52. Als huishoudens alleen vuurpijlen kochten, besteedden ze gemiddeld € 43. Onderstaande tabel geeft de verdeling weer van de typen aangekocht vuurwerk, en het gemiddelde aandeel van het budget dat eraan is besteed.^v

¹ Deze respondent kocht diverse soorten vuurwerk, ook illegale typen.

Tabel 2.1 Typen aangekocht vuurwerk, welk deel van het budget er gemiddeld aan is besteed en het percentage van het totale budget dat er aan is besteed

Type vuurwerk	% (n=549)	Gemiddelde % (n=variabel)	% totaal budget
Legaal			
Sierpotten/fonteinen	45,8	37,0	14
Vuurpijlen	45,2	33,3	13
Cakeboxen	41,9	50,1	27
Grondbloemen	31,4	20,0	4
Sterretjes	31,4	21,4	3
Single shots/thunder kings	25,5	20,3	5
Compound/samengesteld vuurwerk	23,2	41,4	14
Rotjes/kanonslagen/astronauten	21,3	20,2	4
Illegaal			
Romeinse kaarsen	13,7	19,7	3
Ratelbanden/Chinese rollen	10,1	21,6	3
Knalpatronen	7,1	16,7	2
Babypijltjes	5,9	21,5	<1
Cobra's	3,2	17,0	<1
Lawinepijlen	3,1	20,5	<1
Nitraten	2,8	12,3	1
Strijkers	2,6	14,5	1
Mortierbommen/display shell	1,9	28,1	2
Vlinderbommen/toffees	1,8	11,4	<1
Overig knalvuurwerk ((kinder)pakketten)	2,5	57,0	<1
Overig siervuurwerk ((kinder)pakketten)	4,6	78,8	<1

Respondenten hebben ook kunnen aangeven of zij Romeinse kaarsen, knalpatronen, babypijltjes, cobra's, lawinepijlen, nitraten, strijkers, mortierbommen/display shell en/of vlinderbommen/toffees hebben gekocht. Dit zijn allerlei typen illegaal vuurwerk. In vergelijking met de jaarwisseling van 2016-2017 is het aandeel huishoudens dat (ook) illegaal vuurwerk kocht nu minder: 28% ten opzichte van 41% toen. De bekendheid met het illegale karakter van Romeinse kaarsen en babypijltjes is laag (zie hoofdstuk 5).² Veertien procent van de huishoudens kocht andere typen illegaal vuurwerk dan Romeinse kaarsen en babypijltjes.³

De meerderheid van de huishoudens die illegaal vuurwerk kochten, heeft één type vuurwerk gekocht (60%). 27% kocht twee typen illegaal vuurwerk. Huishoudens die (ook) illegaal vuurwerk kochten, besteedden gemiddeld € 194 aan vuurwerk.

² Huishoudens die eind 2017 aangaven illegaal vuurwerk te hebben gekocht, kochten toen overwegend Romeinse kaarsen en/of babypijlen. Sinds de jaarwisseling van 2015-2016 is er een verbod op de verkoop van minivuurpijlen en losse Romeinse kaarsen aan consumenten. Het afsteken van Romeinse kaarsen mocht in de jaarwisseling van 2015-2016 nog wel, het afsteken van minivuurpijlen was in de jaarwisseling van 2015-2016 wel verboden. In de vraagstellingen over de aankoop van illegaal vuurwerk is bewust het woord 'illegaal' vermeden. Enerzijds omdat aangenomen kan worden dat niet iedereen weet welke typen illegaal zijn en welke legaal. Anderzijds is op deze manier getracht sociaal wenselijke antwoorden te voorkomen.

³ In de hierna beschreven uitkomsten over illegaal vuurwerk zijn Romeinse kaarsen en babypijltjes niet als illegaal vuurwerk meegenomen. De onderzoeksuitkomsten duiden erop dat Nederlandse huishoudens dit soort vuurwerk (nog) niet als illegaal vuurwerk zien. De analyses over illegaal vuurwerk, en de afstekers ervan, zijn beperkt tot de volgende typen: knalpatronen, cobra's, lawinepijlen, nitraten, strijkers, mortierbommen/display Shell, en/of vlinderbommen en toffees.

Huishoudens die uitsluitend legaal vuurwerk kochten⁴, besteedden daaraan gemiddeld € 69.

Van alle huishoudens die hebben aangegeven (naast legaal vuurwerk, ook) één type illegaal vuurwerk te hebben gekocht, zegt 43% knalpatronen voor een vuurwerkpistool te hebben gekocht. Dit is 7% van *alle* vuurwerkkopers. Tot 3% van alle vuurwerkkopers kocht nu (ook) cobra's, lawinepijlen, nitraten, strijkers of mortierbommen/display shell, of vlinderbommen/toffees.^{vi}

Locaties van aankoop

De meerderheid van de huishoudens heeft het vuurwerk gekocht in een officieel verkooppunt (86%). Eveneens toegestaan is het bestellen van vuurwerk via internet, en het bij een officieel verkooppunt in Nederland laten bezorgen: 2% zegt dit te hebben gedaan. 4% zegt het bij het buitenlands bedrijf te hebben besteld en thuis te hebben laten bezorgen. Dit is verboden in Nederland. Binnen de groep die heeft gezegd (ook) illegaal vuurwerk⁵ te hebben gekocht, zegt 17% dit te hebben gedaan.⁶ Respondenten hebben bij deze vraag ook aangegeven het vuurwerk op andere manieren te hebben gekocht: 9% van de huishoudens zegt het vuurwerk in een supermarkt te hebben gekocht, in Nederland, België of Duitsland. 4% van alle vuurwerkkopers is (ook) naar België of Duitsland gegaan om het vuurwerk daar te kopen.^{vii} Bij deze antwoorden is verder vrijwel geen uitleg gegeven over welk soort verkooppunt het was, vaak is alleen het land vermeld.

De huishoudens die vuurpijlen hebben gekocht, is gevraagd of zij een lanceerstandaard hebben aangeschaft. 55% van deze huishoudens heeft dat gedaan, 45% niet.^{viii} Vuurwerkverkopers waren sinds deze jaarwisseling verplicht een lanceerstandaard te leveren bij de aankoop van vuurpijlen tegen een geringe prijs, tenzij de koper kon aantonen hierover al in voldoende mate te beschikken. Gebruik van een lanceerstandaard voor vuurpijlen was wel verplicht sinds dit jaar.

Kenmerken van vuurwerkkopers

Vuurwerk wordt vaker gekocht door huishoudens met kinderen. Ruim de helft van deze huishoudens koopt vuurwerk (53%), tegenover 20% van de volwassen huishoudens zonder kinderen. Kopers van vuurwerk zijn vaker in de leeftijd van 30 tot 40 jaar en vaker middelbaar of hoger opgeleid⁷. Er is geen verschil tussen mannen en vrouwen en ook niet tussen huishoudens in (hoog) stedelijke gebieden en andere woonomgevingen in het al dan niet kopen van vuurwerk. Kopers van illegaal vuurwerk⁸ zijn vaker hoog opgeleid. Er is geen verschil in geslacht, woonomgeving, huishoudsamenstelling en leeftijd in het al dan niet kopen van illegaal vuurwerk.

Conclusie

Huishoudens zijn – gekeken naar beide jaarwisselingen – behoorlijk standvastig in vuurwerkaankoop en de voorkeur voor het type vuurwerk. Een derde koopt vuurwerk. Kopers die uitsluitend legaal vuurwerk kopen, besteedden daaraan gemiddeld € 69. Siervuurwerk als vuurpijlen, cakeboxen, sierpotten/fonteinen en grondbloemen zijn het populairst. Vuurwerk wordt vooral gekocht door huishoudens met kinderen. 14% van de huishoudens kocht (ook) een of meerdere typen illegaal vuurwerk. Van alle huishoudens die illegaal vuurwerk kochten, zegt 17% het bij een buitenlands bedrijf te hebben besteld en het thuis te hebben laten bezorgen. Kopers die ook illegaal vuurwerk kochten, besteedden gemiddeld € 194.

⁴ Uitsluitend legale typen vuurwerk: Romeinse kaarsen en babypijltjes zijn hierin ook niet meegenomen.

⁵ Kopers van Romeinse kaarsen en babypijltjes zeggen net zo vaak als de kopers die deze typen vuurwerk niet kochten, dat ze deze typen vuurwerk bij officiële verkooppunten hebben gekocht.

⁶ De aantallen kopers van illegaal vuurwerk zijn klein. De uitkomst is indicatief.

⁷ In de groep lager opgeleiden zitten relatief meer 40+-respondenten dan in de groepen middelbaar en hoger opgeleiden. Dit geldt voor de steekproef, maar ook voor de verdeling van alle Nederlandse huishoudens.

⁸ Romeinse kaarsen en babypijltjes zijn hierin niet meegenomen.

2.2

Beschermingsmaatregelen bij het afsteken van vuurwerk

In deze paragraaf is beschreven wie het vuurwerk heeft afgestoken en welke beschermingsmaatregelen huishoudens daarbij hebben getroffen. Aan ouders van thuiswonende kinderen is gevraagd of, en zo ja, hoe, zij hun kind of kinderen hebben beschermd, als de kinderen ook vuurwerk hebben afgestoken.

Vuurwerk afsteken

Onderstaande tabel geeft weer welk aandeel van alle huishoudens de afgelopen jaarwisseling zelf vuurwerk heeft afgestoken, en in de huishoudens met gezinnen is daarbij aangegeven of (ook) de kinderen dat hebben gedaan.⁹ Eerder is beschreven dat ongeveer een op de vijf huishoudens zonder kinderen vuurwerk koopt. Dat aandeel is vergelijkbaar met het aandeel huishoudens zonder kinderen dat vuurwerk heeft afgestoken. Een ander beeld zien we bij de huishoudens met kinderen. Ruim de helft van deze huishoudens koopt vuurwerk, en hier zien we dat twee derde van deze huishoudens zegt vuurwerk te hebben afgestoken.^{ix} Een mogelijke verklaring is dat de kinderen zelf vuurwerk kopen, en/of dat zij in groepsverband vuurwerk afsteken.¹⁰

Tabel 2.2 Aandeel huishoudens dat vuurwerk heeft afgestoken, naar type huishouden

	% alleen zelf afgestoken	% ook de kinderen vuurwerk afgestoken	% alleen de kinderen vuurwerk afgestoken	% niet afgestoken
Alleen (n=265)	22,6	n.v.t.	n.v.t.	77,4
Met partner zonder thuiswonende kinderen (n=403)	21,6	n.v.t.	n.v.t.	78,4
Met thuiswonende kinderen (n=725)	15,3	28,3	20,0	36,4
Bij ouders/verzorgers, in studentenhuis of anders (n=145)	22,8	n.v.t.	n.v.t.	77,2

Beschermingsmaatregelen bij het afsteken van vuurwerk

De vragen over beschermingsmaatregelen zijn gesteld aan de huishoudens die hebben aangegeven vuurwerk te hebben afgestoken. Gekeken naar het aantal maatregelen houdt 22% van de huishoudens het bij één manier om zichzelf te beschermen. 20% van de vuurwerkafstekers treft twee maatregelen en 21% drie maatregelen. 30% neemt vier of meer maatregelen. Er zijn weinig huishoudens (7%) die helemaal geen maatregelen nemen om zichzelf te beschermen.^x In onderstaande tabel is weergegeven welke beschermingsmaatregelen men voor zichzelf en welke de ouders voor hun kinderen treffen als ze hun kinderen vuurwerk laten afsteken.^{xi}

⁹ Aan respondenten die altijd, vaak of soms vuurwerk kopen is de vraag voorgelegd of ze vuurwerk hebben afgestoken. Deze vraag is ook gesteld aan de respondenten met thuiswonende kind(eren) die hebben aangegeven nooit vuurwerk te kopen. De respondenten zonder thuiswonende kind(eren) die nooit vuurwerk kopen zijn uitgesloten.

¹⁰ In de groep huishoudens die zeggen zelf geen vuurwerk te hebben afgestoken, maar de kinderen wel, zitten relatief meer kinderen vanaf 15 jaar (49%, tegenover 39% onder alle huishoudens met kinderen die vuurwerk afstaken).

Tabel 2.3 Betroffen beschermingsmaatregelen bij het afsteken van vuurwerk

% voor zichzelf	(n=494)	% voor kind of kinderen	(n=350)
Afstand gehouden	63,4	Ik heb ze een veiligheidsbril laten dragen	69,0
Een vuurwerklont gebruikt	43,9	Ik heb ze afstand laten houden	52,8
Veiligheidsbril opgezet die ik heb gekregen of gekocht in het verkooppunt	42,3	Ik heb ze een vuurwerklont laten gebruiken	51,5
Gebruiksaanwijzing gelezen	40,3	Ik heb ze andere kleding laten dragen (bijv. jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)	32,6
De vuurpijlen afgestoken in de lanceerstandaard die ik heb gekocht in het verkooppunt ¹¹	34,3	Ik heb ze gehoorbeschermers laten dragen	18,5
De vuurpijlen afgestoken in een vastgezette fles of pijp ¹²	27,4	Omdat mijn kind(eren) oud genoeg is of zijn heb ik daar geen zicht of invloed (meer) op	15,6
Andere kleding aangedaan (bijv. jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)	17,8		
Een andere bril opgezet	15,7		
Gehoorbeschermers gebruikt	9,9		
Iets anders, namelijk	2,4	Iets anders, namelijk	1,5
Geen beschermende maatregelen getroffen	6,6	Geen beschermende maatregelen getroffen	7,2

Vuurwerkafstekers die maatregelen treffen, beschermen zichzelf overwegend door afstand te houden (63%), 44% gebruikt een vuurwerklont en 42% zet een veiligheidsbril op (16% zet een andere bril op). Vier op de tien afstekers zegt de gebruiksaanwijzing te hebben gelezen. 18% houdt rekening met zijn of haar kleding. Gehoorbescherming wordt door een minderheid getroffen (10%). Binnen de groep huishoudens die vuurpijlen en een lanceerstandaard kocht in het verkooppunt, stak 68% de vuurpijlen af in deze standaard. 12% van deze groep stak de vuurpijlen (ook) af in een vastgezette fles of pijp. Binnen de groep die geen lanceerstandaard kocht, gebruikte 54% een vastgezette fles of pijp. Andere maatregelen zijn weinig genoemd: bijvoorbeeld het alvast loshalen van de lontjes (1x) of het afsteken op een open plaats (1x).

Jongere afstekers (tot 30 jaar) houden relatief vaker afstand dan andere afstekers. Andere verschillen in achtergrondkenmerken zijn niet gevonden. In vergelijking met de voorgaande meting zijn er relatief minder huishoudens die nu afstand hebben gehouden (toen was dat 79%), of nu een vuurwerklont hebben gebruikt (toen 53%).¹³

Beschermen van de kinderen

Ouders kiezen vaker dan in de voorgaande meting voor het gebruik van een veiligheidsbril door de kinderen (nu 69%, toen was dat 46%), en minder vaak voor het afstand laten houden (nu 53%, toen was dat 62%).¹⁴ De helft van de ouders laat de kinderen een vuurwerklont gebruiken (nu 52%, toen was dat 46%) en 33% laat ze aangepaste kleding dragen (toen 27%). Ten slotte laat 19% van de ouders hun kinderen gehoorbescherming dragen. 7% van de ouders zegt geen maatregel te hebben getroffen.¹⁵

Andere voorzorgsmaatregelen bij of na het afsteken van vuurwerk

Er is specifiek gevraagd of degenen die vuurwerk gaan afsteken hun alcoholgebruik op oudejaarsavond aanpassen.^{xii} Bijna de helft zegt dit te doen: 19% drinkt helemaal

¹¹ Aandeel van de huishoudens dat vuurpijlen kocht.

¹² Aandeel van de huishoudens dat vuurpijlen kocht.

¹³ De vergelijking is indicatief omdat in de voorgaande meting is gevraagd naar de intentie rond beschermende maatregelen bij de komende jaarwisseling (2017-2018) en deze vraag is gesteld aan huishoudens die ofwel zeker wisten vuurwerk te gaan afsteken, ofwel dat nog niet zeker wisten.

¹⁴ De vergelijking is indicatief omdat in de voorgaande meting is gevraagd naar de intentie rond beschermende maatregelen bij de komende jaarwisseling (2017-2018) en deze vraag is gesteld aan huishoudens die ofwel zeker wisten vuurwerk te gaan afsteken, ofwel dat nog niet zeker wisten.

¹⁵ De vraag over gehoorbescherming is in deze inventarisatie voor het eerst gesteld en het ontbreken van maatregelen is in de voorgaande inventarisatie anders gemeten. Een vergelijking is hier dus niet mogelijk.

geen alcohol en 27% drinkt minder alcohol voordat vuurwerk wordt afgestoken. 31% houdt er *geen* rekening mee en dit zijn vaker mannen dan vrouwen en dit zijn ook vaker hoog opgeleiden. 24% drinkt überhaupt geen alcohol. Dat betekent dat binnen de groep respondenten die (wel eens) alcohol drinkt, 60% het gebruikt aanpast, en 40% niet. De voorgaande meting gaf hetzelfde beeld. Van alle huishoudens die vuurwerk hebben afgestoken, heeft de meerderheid de eigen vuurwerkresten opgeruimd (81%). Van alle huishoudens, ook degenen die niets hebben afgestoken, zegt 13% de straat of een gedeelte daarvan te hebben opgeruimd, en 3% zegt te hebben meegedaan aan veeg- of andere opruimacties. 56% van alle huishoudens zegt niets te hebben opgeruimd.^{xiii}

Conclusie

Vuurwerk afsteken wordt binnen gezinnen vaak ook door de kinderen gedaan. Veel minder huishoudens zonder kinderen hebben vuurwerk afgestoken. Er zijn weinig afstekers die helemaal geen beschermingsmaatregelen treffen. De meeste mensen houden afstand, maar de andere maatregelen worden nog door hooguit vier op de tien vuurwerkafstekers toegepast. De meerderheid van de ouders heeft hun vuurwerkafstekende kinderen beschermd door ze veiligheidsbrillen te laten dragen, en dat deel is groter dan in de voorgaande meting. Ook andere maatregelen worden relatief vaker toegepast op de kinderen dan op zichzelf, maar het deel dat dit doet, betreft hooguit de helft van de ouders. Vier op de tien afstekers past het alcoholgebruik niet aan bij het afsteken van vuurwerk. De meeste huishoudens die vuurwerk afsteken ruimen de vuurwerkresten op.

2.3

Mening over de kwaliteit van het afgestoken vuurwerk

Aan huishoudens die legaal vuurwerk hebben gekocht, is gevraagd wat ze van de kwaliteit van het afgestoken vuurwerk vonden.^{xiv} Ratelbanden en Chinese rollen waren het vuurwerk dat het slechtst werd gekwalificeerd door de afstekers, 18% beoordeelde dit als slecht of matig. Ruim een op de tien huishoudens beoordeelde de kwaliteit van single shots/thunder kings en rotjes/kanonslagen /astronauten als matig tot slecht. Overwegend positief waren vuurwerkafstekers over cakeboxen en compound/samengesteld vuurwerk. Onderstaande tabel geeft het overzicht.

Tabel 2.4 Typen aangekocht vuurwerk en de beoordeling van de kwaliteit van het vuurwerk

	% slecht of matig	% voldoende	% goed of uitstekend	% weet niet of geen mening
Ratelbanden/Chinese rollen (n=49)	17,9	17,3	62,7	2,1
Single shots/thunder kings (n=115)	12,1	28,7	58,4	0,9
Rotjes/kanonslagen/astronauten (n=94)	10,7	22,8	65,8	1,1
Vuurpijlen (n=219)	8,6	24,7	65,8	0,9
Grondbloemen (n=146)	6,9	24,2	68,9	0,0
Sierpotten/fonteinen (n=221)	8,2	24,3	67,5	0,0
Sterretjes (n=144)	4,5	25,8	69,7	0,0
Cakeboxen (n=205)	3,5	13,7	82,8	0,0
Compound/samengesteld vuurwerk (n=117)	2,0	14,8	82,2	1,0
Overig knalvuurwerk (n=8)	12,0	32,5	55,5	0,0
Overig siervuurwerk (n=14)	7,5	49,7	42,8	0,0

Een negatief oordeel over de kwaliteit van het legale vuurwerk kwam in absolute aantallen heel weinig voor.^{xv} Om die reden worden voor de vier typen vuurwerk die het slechtst zijn beoordeeld voorzichtige indicaties gegeven over de reden daarvoor:

- Het vuurwerk ging te snel af. Dit kwam voor bij ratelbanden/Chinese rollen en rotjes/kanonslagen/astronauten.
- Het vuurwerk ging niet af. Dit kwam voor bij single shots/thunder kings.
- Het vuurwerk ging onvoldoende recht omhoog. Dit kwam voor bij single shots/thunder kings en vuurpijlen.
- De lont was te kort. Dit kwam voor bij single shots/thunder kings en vuurpijlen.

Andere redenen om de kwaliteit slecht te beoordelen hadden te maken met het niet uitkomen van de verwachtingen over het vuurwerk.

Conclusie

Over de kwaliteit van ratelbanden of Chinese rollen oordeelden relatief de meeste vuurwerkafstekers negatief. De reden daarvoor betrof met name het te snel afgaan van het vuurwerk. De aantallen respondenten die hierop een antwoord hebben gegeven, zijn echter laag.

3

Kijken naar vuurwerk en de beschermingsmaatregelen

In dit hoofdstuk is beschreven welk deel van de huishoudens naar buiten gaat om vuurwerk te kijken, en welke beschermingsmaatregelen daarbij worden genomen voor zichzelf en voor de kinderen.

Van alle huishoudens zegt 41% altijd naar buiten te gaan tijdens de jaarwisseling om naar het vuurwerk te kijken, ongeacht of ze dat nu ook zelf afsteken of niet.¹⁶ 17% doet dat vaak, 30% soms en 23% gaat nooit naar buiten om vuurwerk te kijken.^{xvi} Ongeveer de helft van alle huishoudens die de afgelopen jaarwisseling geen vuurwerk afstaken, is naar buiten gegaan (48%), en de andere helft (53%) is binnen gebleven.^{xvii} Ongeveer dezelfde verdeling geldt voor thuiswonende kinderen: 55% van de huishoudens met kinderen zegt dat hun kind(eren) buiten naar het vuurwerk heeft of hebben gekeken.^{17 xviii}

Aan de huishoudens die hebben aangegeven zelf geen vuurwerk te hebben afgestoken, maar wel naar buiten zijn gegaan om het te kijken, is gevraagd naar de beschermingsmaatregelen die ze daarbij hebben getroffen. Gekeken naar het aantal beschermingsmaatregelen, zegt 61% van de kijkers het bij het kijken naar vuurwerk bij één manier te houden om zichzelf te beschermen. 18% van de kijkers treft twee of meer maatregelen. Een vijfde van de kijkers (21%) treft helemaal geen maatregelen om zichzelf te beschermen bij het kijken naar vuurwerk. 74% zegt afstand te hebben gehouden. Dat is uiteraard een relatief groter deel dan onder de groep vuurwerkafstekers. Andere maatregelen daarentegen worden door hooguit één op de tien vuurwerkkijkers getroffen; een veel kleiner deel dan onder de vuurwerkafstekers.^{xix} Vuurwerkkijkers die ouder zijn dan 40 houden relatief minder vaak afstand dan jongere vuurwerkkijkers.

Van alle gezinnen met kinderen die hebben aangegeven dat hun kinderen buiten naar het vuurwerk hebben gekeken, heeft 62% ze afstand laten houden, 38% heeft ze een veiligheidsbril laten dragen, 14% heeft ze gehoorbeschermers laten dragen. 15% heeft geen beschermende maatregelen voor hun kinderen genomen.^{xx} Per beschermende maatregel is het aandeel ouders dat hun vuurwerk kijkende kinderen beschermt, lager dan onder ouders van kinderen die vuurwerk afsteken. Ouders die laag opgeleid zijn, laten hun kinderen relatief minder vaak afstand houden dan middelbaar of hoog opgeleide ouders.

In onderstaande tabel is weergegeven welke beschermingsmaatregelen men voor zichzelf en welke de ouders voor hun kinderen hebben getroffen bij het kijken naar vuurwerk. In vergelijking met de voorgaande meting houden relatief minder vuurwerkkijkers afstand (toen was dat 85%). Dat geldt ook voor het deel van de ouders dat hun kinderen afstand laat houden (toen was dat 75%).¹⁸

¹⁶ Inclusief respondenten die hebben aangegeven altijd vuurwerk te kopen.

¹⁷ Dit betreft alleen de huishoudens met thuiswonende kinderen die hebben aangegeven dat hun kind of kinderen niet zelf vuurwerk hebben afgestoken.

¹⁸ De vergelijking is indicatief omdat in de voorgaande meting is gevraagd naar de intentie rond beschermende maatregelen bij de komende jaarwisseling (2017-2018) en deze vraag is gesteld aan huishoudens die ofwel zeker wisten vuurwerk buiten te gaan kijken, ofwel dat nog niet zeker wisten.

Tabel 3.1 Getroffen beschermingsmaatregelen bij het kijken naar vuurwerk

% voor zichzelf (n=498)		% voor kind of kinderen (n=206)	
Afstand gehouden	74,3	Ik heb ze afstand laten houden	61,5
Andere kleding aangedaan (bijv. jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)	9,2	Ik heb ze een veiligheidsbril laten dragen	37,5
Veiligheidsbril opgezet	9,1	Ik heb ze gehoorbeschermers laten dragen	13,7
Gehoorbeschermers gebruikt	3,4	Ik heb ze andere kleding laten dragen (bijv. jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)	7,5
Niet van toepassing, ik ben/wij zijn naar een georganiseerde vuurwerkshow gaan kijken	3,2	Niet van toepassing, we gaan naar een georganiseerde vuurwerkshow	4,1
Iets anders, namelijk	3,8	Iets anders, namelijk	5,7
Geen beschermende maatregelen getroffen	20,9	Geen beschermende maatregelen getroffen	15,0
		Omdat mijn kind(eren) oud genoeg is of zijn heb ik daar geen zicht of invloed (meer) op	12,4

Conclusie

De helft van alle huishoudens die geen vuurwerk hebben afgestoken, is de afgelopen jaarwisseling buiten gaan kijken. De meerderheid van degenen die vuurwerk gaan kijken, houdt afstand, maar neemt verder weinig maatregelen. Zij nemen ook minder beschermingsmaatregelen dan vuurwerkafstekers. In vergelijking met het zelf opzetten van een veiligheidsbril, laten relatief veel ouders hun vuurwerk kijkende kinderen er een dragen. Maar het aandeel ouders dat dit doet, is nog geen vier op de tien.

4

Letsel

In het voorgaande en huidige onderzoek is gevraagd of de respondent zelf, of één van zijn of haar gezinsleden ooit letsel heeft opgelopen als gevolg van vuurwerk tijdens de jaarwisseling. In de voorgaande meting werd dit aangegeven door 11% van de huishoudens. Nu is dat 9%. Bijna de helft daarvan (42%) zegt dat dit door eigen vuurwerk kwam, de anderen (58%) zeggen dat dit door vuurwerk van iemand anders kwam.^{xxi} Deze verdeling is vergelijkbaar met de vorige meting. Vrouwen rapporteren iets vaker letsel door andermans vuurwerk.

Daarnaast zijn enkele specifieke vragen gesteld over gehoorschade. 6% van de huishoudens heeft aangegeven dat binnen het gezin iemand ooit gehoorschade heeft opgelopen als gevolg van vuurwerk. Onder degenen die dit rapporteerden, is dat in een kwart van de gevallen (27%) tijdens de afgelopen jaarwisseling gebeurd.^{xxii} Meer dan de helft van degenen met gehoorschade zegt een piep in het oor te hebben opgelopen (57%), 32% rapporteert een verminderd gehoor en 2% zegt doof te zijn geworden¹⁹, 22% gaf aan dat het om een andere schade ging, zoals brandwonden²⁰.^{xxiii} In deze groep zegt 69% dat de gehoorschade tijdelijk was, 23% dat deze blijvend is, en 9% weet het nog niet.^{xxiv}

Conclusie

Ongeveer een op de tien huishoudens zegt ooit letsel te hebben opgelopen als gevolg van vuurwerk tijdens de jaarwisseling. Dat komt iets vaker door vuurwerk van iemand anders, dan door eigen vuurwerk. Bij 6% van de huishoudens komt gehoorschade voor of heeft iemand daarmee te maken gehad, meestal een piep in het oor. 23% van degenen met gehoorschade zegt dat het blijvend is.

¹⁹ Het gaat om twee respondenten. De ene respondent zegt blijvend doof te zijn geworden tijdens de afgelopen jaarwisseling. De andere respondent gaf aan dat de gehoorschade tijdelijk was en was opgelopen tijdens een eerdere jaarwisseling.

²⁰ Dit werd gezegd door respondenten die hebben aangegeven gehoorschade te hebben opgelopen.

5

Mening over de vuurwerktraditie

5.1

Redenen om vuurwerk af te steken of dat juist te laten

In deze paragraaf wordt ingegaan op de redenen die huishoudens hebben om vuurwerk af te steken of dat juist te laten. In de onderstaande tabel is weergegeven wat men de belangrijkste reden vond voor het afsteken van vuurwerk tijdens de afgelopen jaarwisseling.

Tabel 5.1 Belangrijkste reden om vuurwerk af te steken

	% (n=640)
Het is een leuke traditie	28,8
Het is leuk voor mijn partner en/of de kinderen	27,8
Het is mooi om naar te kijken	13,7
Het is een belangrijk ritueel om de jaarwisseling te markeren	13,1
Het is leuk om vuurwerk zelf af te steken	10,4
Het is spannend om vuurwerk zelf af te steken	2,5
Een andere reden, namelijk	3,7

Drie op de tien huishoudens die vuurwerk hebben afgestoken, vindt de traditie de belangrijkste reden. Even veel is genoemd dat het leuk is voor de partner en/of de kinderen. Minder vaak genoemd dan in de voorgaande meting is de aantrekkelijkheid van vuurwerk: het is mooi om naar te kijken (14% zegt dit nu, tegenover 28% in de vorige meting). Minder vaak genoemd zijn: het ritueel (13%), de bezigheid zelf (10%), of de spanning die ermee gepaard kan gaan (3%).^{xxv}

De vraag naar redenen om géén vuurwerk af te steken, is gesteld aan de huishoudens die nooit vuurwerk kopen en ook aan de huishoudens die de afgelopen jaarwisseling geen vuurwerk hebben afgestoken.^{xxvi} Onderstaande tabel laat zien dat de redenen niet veel verschillen tussen beide groepen. De belangrijkste reden om het nooit te kopen, of het niet te hebben afgestoken is het gevaar dat men met vuurwerk associeert. Op de tweede plaats staan de kosten. Andere redenen, die respondenten zelf hebben gegeven, zijn in de groep die nooit vuurwerk koopt, de angst voor vuurwerk of het als geldverspilling beschouwen. In de groep die geen vuurwerk heeft afgestoken de afgelopen jaarwisseling is soms opgemerkt dat het kijken naar andermans vuurwerk de reden was om het niet zelf af te steken. Praktische redenen zijn er ook: bijvoorbeeld op vakantie zijn. In de voorgaande meting was de prijs nog voor de grootste groep huishoudens de reden om geen vuurwerk af te steken (36% vond het te duur).

Tabel 5.2 Redenen om nooit vuurwerk te kopen, of het de afgelopen jaarwisseling niet af te steken

	% van de groep die nooit vuurwerk koopt (n=787)	% van de groep die afgelopen jaarwisseling geen vuurwerk heeft afgestoken (n=352)
Ik vind het te gevaarlijk (geworden)	26,2	26,7
Ik vind het te duur (ik vond het te duur dit jaar)	22,0	18,3
Ik vind het niet (meer) interessant	13,3	16,5
Ik vind het niet prettig voor de (huis)dieren	12,6	8,4
Ik vind het niet goed voor het milieu	8,7	5,9
Ik vind het niet (meer) leuk	8,4	6,7
Ik vind het niet goed voor mijn gezondheid	1,8	0,6
Een andere reden	7,0	16,6
Ik vond het weer te slecht	n.v.t.	0,3

Conclusie

Vuurwerkafstekers vinden het leuk om de jaarwisseling met vuurwerk te vieren vanwege de traditie of vanwege de partner en/of de kinderen. Huishoudens die geen vuurwerk afsteken, noemen vooral het gevaar als argument. Ook de prijs is een argument om nooit vuurwerk af te steken, of om dat de afgelopen jaarwisseling niet te hebben gedaan.

5.2

Kennis over de regels rond het afsteken van vuurwerk

Om in kaart te brengen in hoeverre Nederlandse huishoudens bekend zijn met de regels rond het afsteken van vuurwerk zijn enkele kennisvragen gesteld over de minimumleeftijd waarop kinderen alle soorten legaal vuurwerk mogen afsteken, over welke typen vuurwerk illegaal zijn en over de locaties en manieren waarop vuurwerk mag worden gekocht.

Het grootste deel van de Nederlandse huishoudens (45%) denkt dat kinderen vanaf 16 jaar alle soorten legaal vuurwerk mogen afsteken, en 16% denkt dat dit mag vanaf 12 jaar. De overige respondenten noemen 13, 14, 15 of 17 jaar. 29% denkt dat dit mag vanaf 18 jaar, en dit is het juiste antwoord.^{xxvii}

Over welke typen vuurwerk illegaal zijn, verschillen Nederlandse huishoudens sterk van mening. Zij zijn eigenlijk alleen over de illegaliteit van mortierbommen redelijk eensgezind: 78% geeft aan dat dit vuurwerk illegaal is. Ook over nitraten (65%), cobra's (65%) en lawinepijlen (55%) zegt nog een meerderheid van de respondenten dat het illegaal vuurwerk betreft. Bijna de helft weet dat strijkers illegaal zijn (47%). Een minderheid van de huishoudens is bekend met het illegale karakter van vlinders (24%), Romeinse kaarsen (17%) en babypijlen (15%).^{xxviii} Onder huishoudens die altijd vuurwerk kopen, is de bekendheid met de illegaliteit van lawinepijlen (60%), nitraten (70%), Romeinse kaarsen (25%), babypijlen (22%), vlinders (37%) en strijkers (60%) groter dan onder de andere huishoudens. In de groep vuurwerkkopers die (ook) illegaal vuurwerk kochten is de bekendheid met de illegaliteit van mortierbommen, lawinepijlen en cobra's relatief nog minder dan in de groep die geen illegaal vuurwerk kocht.

De helft van alle huishoudens denkt dat vuurwerk in het buitenland mag worden gekocht als het voldoet aan de eisen van de Nederlandse wet (47%).^{xxix} Ook het feit dat vuurwerk thuis laten bezorgen niet is toegestaan, is weinig huishoudens bekend: 30% zegt dat dit mag.^{xxx} In onderstaande tabel is de antwoordverdeling eveneens weergegeven voor de groep huishoudens die altijd vuurwerk koopt en voor de groep die illegaal vuurwerk kocht.

Tabel 5.3 Kennis over regels rond de aankoop van vuurwerk

	% totaal (n=1.538)	% van de groep die altijd vuurwerk koopt (n=248)	% van de groep die illegaal vuurwerk kocht (n=77)
Vuurwerk mag in het buitenland worden gekocht	7,9	12,1	19,5
Vuurwerk mag in het buitenland worden gekocht, maar alleen als het voldoet aan de eisen van de Nederlandse wet	46,6	50,4	57,1
Vuurwerk mag in het buitenland worden gekocht, maar alleen als het voldoet aan de eisen van de Nederlandse wet en dit 48 uur voor het invoeren van het vuurwerk digitaal is gemeld bij de overheid ²¹	14,7	11,3	3,9
Nee, vuurwerk mag niet in het buitenland worden gekocht	30,8	26,2	19,5
Vuurwerk dat door particulieren via een website is besteld mag thuis worden bezorgd	29,9	33,7	48,1

Conclusie

Huishoudens weten niet precies wat de regels zijn rond het afsteken van vuurwerk: een minderheid weet vanaf welke leeftijd alle soorten legaal vuurwerk mag worden afgestoken, of welke typen vuurwerk illegaal zijn. Dat beeld is wat vertekend door de groep die nooit vuurwerk koopt, en door de groep die illegaal vuurwerk koopt, maar ook onder de groep die altijd vuurwerk koopt weet niet iedereen wat wel en niet mag worden gekocht. Drie op de tien huishoudens denkt dat het is toegestaan om vuurwerk thuis te laten bezorgen. Onder de groep die illegaal vuurwerk kocht, is dat bijna de helft.

5.3**Mening over overlast, initiatieven en wet- en regelgeving**

Aan iedereen is een aantal stellingen voorgelegd over de overlast die met vuurwerk gepaard kan gaan, de voorlichting rond vuurwerkgebruik en de mogelijke oplossingen om vuurwerkletsel en –schade te voorkomen. In deze paragraaf worden de uitkomsten hiervan beschreven.

Mening over overlast

De helft van de huishoudens vindt dat de overlast van vuurwerk de afgelopen jaren toeneemt (51%). Dat is ongeveer hetzelfde als in de voorgaande meting. 62% van de huishoudens die zeggen nooit vuurwerk te kopen is het hiermee eens, tegenover 28% van huishoudens die altijd vuurwerk kopen. 23% is hier neutraal over en 21% is het niet eens met deze stelling. 6% weet het niet of heeft hier geen mening over.^{xxxi}

Mening over gemeentelijke initiatieven

60% van alle huishoudens vindt een gemeentelijke vuurwerkshow een goed alternatief voor het zelf afsteken van vuurwerk. Dat is hetzelfde aandeel als in de voorgaande meting. 38% van alle huishoudens die altijd vuurwerk kopen is het hiermee eens, tegenover 73% van alle huishoudens die dit nooit doen. 18% vindt het geen goed alternatief. 18% is neutraal. 4% weet dit niet of heeft hier geen mening over. 75% vindt het een goede maatregel om vuurwerkvrije zones in te stellen. Dat is ongeveer hetzelfde als in de voorgaande meting. Dit zijn vaker degenen nooit

²¹ Dit is het juiste antwoord.

vuurwerk kopen (83%) dan jaarlijkse vuurwerkkopers (59%). 10% vindt dit niet en 13% is neutraal. 3% weet het niet of heeft hier geen mening over.

Huishoudens zijn iets minder positief over het instellen van beperkte zones waar vuurwerk *wel* mag worden afgestoken. 63% vindt dit een goede maatregel, 16% vindt van niet, 18% is neutraal en 4% weet het niet of heeft geen mening. 73% van de huishoudens die nooit vuurwerk kopen, vindt dit een goede maatregel, tegenover 44% van de huishoudens die altijd vuurwerk kopen. Ook over de wenselijkheid van de mogelijkheid voor gemeenten om een plaatselijk verbod op vuurwerk te kunnen instellen, is men minder positief dan over vuurwerkvrije zones: 65% van de huishoudens is het hiermee eens. Onder de huishoudens die nooit vuurwerk kopen is dit aandeel hoger (78%) dan onder huishoudens die altijd vuurwerk kopen (40%). 17% is het oneens, 15% is neutraal, en 3% weet het niet.^{xxxii}

Mening over de voorlichting over vuurwerk

25% van alle huishoudens vindt dat er onvoldoende voorlichting is over wat er wel en niet mag bij het afsteken van vuurwerk, 47% vindt dat het voldoende is. 20% van alle huishoudens vindt dat er onvoldoende voorlichting is over het veilig gebruiken van vuurwerk, 53% vindt het wel voldoende. 20% van de huishoudens vindt dat er te weinig voorlichting is over het veilig kijken naar vuurwerk, 52% vindt dit wel voldoende. Naar verhouding zijn degenen die altijd vuurwerk kopen vaker van mening dat de voorlichting voldoende is, dan de huishoudens die nooit vuurwerk kopen.^{xxxiii}

Mening over landelijke wet- en regelgeving

Onderstaande tabel bevat de uitkomsten van de stellingen over landelijke wet- en regelgeving en de voorlichting over vuurwerk.

Tabel 5.4 **Mening over landelijke wet- en regelgeving en de voorlichting over vuurwerk (n=1.538)^{xxxiv}**

	Mee oneens	Neutraal	Mee eens	Weet niet / geen mening
	%	%	%	%
Er moet een verbod komen op knalvuurwerk	21,8	23,3	51,5	3,4
Er moet een verbod komen op vuurpijlen	41,4	28,0	26,5	4,1
Er moet een verbod komen op al het consumentenvuurwerk	41,7	25,9	27,3	5,2
Als er een vuurwerkverbod komt dan ga ik illegaal vuurwerk kopen	65,4	10,9	16,9	6,8
Er wordt onvoldoende gecontroleerd op de aankoop van illegaal vuurwerk	11,5	20,1	59,9	8,5
Iedereen moet zelf kunnen beslissen of ze vuurwerk willen afsteken	28,6	21,6	45,8	4,0
<i>Vuurwerk afsteken mag op 31 december van 18:00 uur tot 1 januari 02:00 uur.</i>	33,1	22,4	41,4	3,0
De afsteektijden rond de jaarwisseling zijn te ruim				
De afsteektijden rond de jaarwisseling zijn te beperkt	64,7	18,9	13,6	2,8
Het afsteken van vuurwerk in de dagen voorafgaand aan de jaarwisseling moet strenger worden beboet	7,1	12,8	77,5	2,6

In vergelijking met de voorgaande meting zijn huishoudens iets gematigder in hun mening over een algeheel vuurwerkverbod: 27% is ervoor. De meningen waren toen ongeveer gelijk verdeeld: een derde was ervoor (35%) en een derde (33%) was ertegen. 39% van de groep die nooit vuurwerk koopt wil een algeheel verbod, tegenover 11% van de groep die het altijd koopt.

Nu zijn nog twee andere vragen daaraan vooraf gesteld, en dat kan de wat verschoven mening over het verbieden van al het consumentenvuurwerk mogelijk verklaren. Relatief veel huishoudens zijn namelijk voor een verbod op specifiek knalvuurwerk (52%). Naar verhouding zijn er veel minder huishoudens voor een verbod op vuurpijlen (27%). Als de groepen die altijd kopen en die nooit vuurwerk kopen afzonderlijk worden bekeken, blijkt dat 29% van de vuurwerkkopers voor een verbod op knalvuurwerk is, tegenover 64% van de niet-kopers. Over een verbod op vuurpijlen is 36% van degenen die nooit kopen positief, tegenover 13% van de groep die altijd koopt.

Aan degenen die vóór een verbod zijn, is gevraagd welke redenen zij daarvoor hebben. De meerderheid van hen noemt een verbod een goede manier om schade (72%) of letsels (71%) te voorkomen. 68% van hen vindt het verbieden beter voor de (huis)dieren of voor het milieu en 46% geeft aan dat ze een verbod zouden willen om de gezondheidsklachten bij anderen te voorkomen. Minder vaak genoemd zijn: angst voor vuurwerk (19%) of zelf ervaren gezondheidsklachten (13%).^{xxxv} Deze redenen zijn niet veranderd ten opzichte van de voorgaande meting.

De meningen van Nederlandse huishoudens over enkele andere maatregelen sommen we hier op:

- Als er een verbod komt zegt 17% van de huishoudens dan illegaal vuurwerk te gaan kopen. In de vorige meting was dit 13%. Dit geldt voor 24% van de huishoudens die altijd vuurwerk kopen, en voor 35% van degenen die de afgelopen jaarwisseling illegaal vuurwerk²² hebben gekocht.^{xxxvi}
- 60% vindt dat er te weinig wordt gecontroleerd op de aankoop van illegaal vuurwerk. Binnen de groep die altijd vuurwerk koopt is 47% het hiermee eens, onder degenen die nooit vuurwerk kopen is dit 69%. Eveneens 47% van de huishoudens die illegaal vuurwerk²³ hebben gekocht, is het eens met de stelling dat er te weinig op de aankoop van illegaal vuurwerk wordt gecontroleerd.^{xxxvii}
- 46% vindt dat mensen zelf moeten kunnen beslissen of ze vuurwerk afsteken. De vrijheid om zelf te beslissen over het afsteken van vuurwerk, krijgt logischerwijs meer instemming binnen de groep die altijd afsteekt (73%) dan binnen de groep die nooit vuurwerk afsteekt (30%).
- 41% van alle huishoudens vindt de afsteektijden rond de jaarwisseling te ruim, dit is binnen de groep die geen vuurwerk koopt 50% en binnen de groep die dat altijd doet 25%.
- De meesten (78%) willen dat het afsteken van vuurwerk in de dagen voorafgaand aan de jaarwisseling strenger wordt beboet. Van de jaarlijkse kopers is 65% het hiermee eens, tegenover 85% van alle huishoudens die nooit vuurwerk kopen.

Conclusie

De meningen over de vuurwerktraditie zijn verdeeld. Iets minder huishoudens dan in de vorige meting zijn voorstander van een verbod op consumentenvuurwerk. De helft van alle huishoudens zou een verbod op knalvuurwerk willen. De verschillen in mening tussen vuwerkkopers en degenen die dat nooit doen zijn evident. De helft van de huishoudens vindt dat de overlast toeneemt, en er is behoefte aan strenger controleren op de aankoop van illegaal vuurwerk. Er is vrij brede steun voor het instellen van vuurwerkvrije zones en het zwaarder beboeten van het afsteken van vuurwerk voorafgaand aan de jaarwisseling. Deze maatregelen kunnen rekenen op de waardering van de meerderheid van zowel de vuurwerkafstekers als de huishoudens die dat niet doen. 41% van alle huishoudens vindt de afsteektijden rond de jaarwisseling te ruim.

²² Kopers van Romeinse kaarsen en babypijltjes zijn hierin niet meegenomen.

²³ Kopers van Romeinse kaarsen en babypijltjes zijn hierin niet meegenomen.

6

Onderzoeksaanpak en verantwoording

Met een korte vragenlijst is geïnventariseerd hoeveel huishoudens vuurwerk kopen, wat ze kopen, wie het vuurwerk afsteekt, welke beschermingsmaatregelen zij hierbij hanteren, en welke mening zij hebben over diverse bestaande initiatieven en mogelijke wet- en regelgeving rond consumentenvuurwerk.

Een eerste inventarisatie is uitgevoerd rond de jaarwisseling van 2017-2018, eind 2017. In die vragenlijst werd zowel teruggeblikt op het vuurwerkgebruik tijdens de jaarwisseling van 2016-2017 als vooruitgeblikt op de jaarwisseling van 2017-2018. In het huidige onderzoek is de vragenlijst begin januari 2019 uitgezet, om een meer feitelijk beeld te krijgen van wat Nederlandse huishoudens daadwerkelijk doen. Omdat sprake is van een nieuwe nulmeting, vervalt op veel punten de mogelijkheid de uitkomsten met de meting van eind 2017 te toetsen. In dit rapport opgenomen vergelijkingen zijn indicatief.

De vragenlijst is daarnaast inhoudelijk op de volgende punten aangepast:

- Er is een uitsplitsing gemaakt naar specifieke soorten aangekocht vuurwerk, te weten het type dat is gekocht en het budget dat is besteed. Om het beantwoorden van deze vragen te vereenvoudigen zijn afbeeldingen toegevoegd.
- Er zijn vragen gesteld over de (ervaren) kwaliteit van de specifieke soorten vuurwerk.
- Er zijn vragen gesteld over de locatie van vuurwerkaankoop in Nederland of elders. Er zijn enkele kennisvragen gesteld met betrekking tot de regelgeving rond vuurwerkaankoop en -gebruik;
- Er zijn vragen gesteld over de uitvoering van nieuwe regels en maatregelen die landelijk zijn ingevoerd (het kopen en gebruiken van een lanceerinstallatie).
- Er zijn enkele opinie vragen toegevoegd.
- Er zijn enkele vragen toegevoegd over gehoorschade.

De vragenlijst is opgesteld door VeiligheidNL en is in de eerste twee weken van januari uitgezet onder een onderzoekspanel van Nederlanders tussen 20 en 75 jaar. Voor hun deelname ontvangen de panelleden een vergoeding in de vorm van spaarpunten die inwisselbaar zijn voor Bol.com vouchers. Het onderzoek is representatief op geslacht, leeftijd en opleidingsniveau van het hoofd of de partner van het hoofd van het huishouden, en op de stedelijkheid van de woonplaats van het huishouden. De vragenlijst is ingevuld door 1.537 personen²⁴. Op het databestand is een lichte weging toegepast om een kleine ondervertegenwoordiging van middelbaar opgeleiden, ouderen, en inwoners van weinig stedelijke gebieden te corrigeren.

²⁴ Het gecorrigeerde aantal na weging is 1.538 respondenten.

Bijlage 1 Vragenlijst Vuurwerk in Nederland jaarwisseling 2018-2019

Inleiding

Geachte meneer of mevrouw,

VeiligheidNL voert momenteel een landelijk onderzoek uit naar het afsteken van vuurwerk door consumenten rond de jaarwisseling. Met deze vragenlijst willen we inzicht krijgen in of jij of jouw gezin vuurwerk koopt en afsteekt, hoe je omgaat met vuurwerk en vragen we je mening over enkele thema's rond het afsteken van vuurwerk.

Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer tien minuten.

Wij willen je hartelijk danken voor je medewerking.

Vragen over het kopen van vuurwerk

Wij stellen je eerst enkele vragen over het kopen van vuurwerk.

Let op: Als je samenwoont of een gezin vormt – kun je, overal waar 'je' staat, de vraag beantwoorden voor jezelf én jouw partner. Waar je in de antwoorden 'ik' ziet, kun je in dat geval ook 'wij' lezen.

1. Hoe vaak koop je vuurwerk met de jaarwisseling?

- ☐ Altijd -> door naar vraag 3
- ☐ Vaak
- ☐ Soms
- ☐ Nooit -> door naar vraag 8

2. Heb je de afgelopen jaarwisseling vuurwerk gekocht?

- ☐ Ja
- ☐ Nee -> door naar vraag 9

3. Wat voor soort vuurwerk heb je gekocht?

Meer antwoorden mogelijk

- ☐ Single shots/Thunder Kings
- ☐ Rotjes/kanonslagen/astronauten
- ☐ Ratelbanden/Chinese rollen
- ☐ Vuurpijlen
- ☐ Cakeboxen
- ☐ Compound/samengesteld vuurwerk
- ☐ Sierpotten/fonteinen
- ☐ Grondbloemen
- ☐ Sterretjes
- ☐ Romeinse kaarsen
- ☐ Babypijltjes
- ☐ Cobra's
- ☐ Knalpatronen
- ☐ Lawinepijlen
- ☐ Nitraten
- ☐ Mortierbom/display shell
- ☐ Vlinderbommen/toffees
- ☐ Strijkers
- ☐ Overig knalvuurwerk, namelijk.....
- ☐ Overig siervuurwerk, namelijk.....

4. Hoeveel geld heb je in totaal aan vuurwerk uitgegeven de afgelopen jaarwisseling? Als je het niet meer precies weet, mag je het schatten.

€

Vraag 5 uitsluitend de typen vuurwerk voorleggen die bij vraag 3 zijn aangekruist en indien meer dan 1 type is gekocht.

5. Kun je per soort vuurwerk aangeven welk deel (in %) van het totaalbedrag je daaraan hebt besteed? Als je het niet meer precies weet, mag je het schatten.

Instructie: je verdeelt hier de 100% van je budget naar het soort vuurwerk.

- ☐ Single shots/Thunder Kings%
- ☐ Rotjes/kanonslagen/astronauten%
- ☐ Ratelbanden/Chinese rollen%
- ☐ Vuurpijlen%
- ☐ Cakeboxen%
- ☐ Compound/samengesteld vuurwerk.....%
- ☐ Sierpotten/fonteinen%
- ☐ Grondbloemen%
- ☐ Sterretjes%
- ☐ Romeinse kaarsen%
- ☐ Babypijltjes%
- ☐ Cobra's%
- ☐ Knalpatronen%
- ☐ Lawinepijlen%
- ☐ Nitraten%
- ☐ Mortierbommen/display shell%
- ☐ Vlinderbommen/toffee's%
- ☐ Strijkers%
- ☐ Overig knalvuurwerk, namelijk%
- ☐ Overig siervuurwerk, namelijk%

6. Waar heb je het vuurwerk gekocht?

Meer antwoorden mogelijk

- ☐ In een officieel verkooppunt van vuurwerk
- ☐ Ik heb het besteld via internet bij een buitenlands bedrijf en thuis laten bezorgen
- ☐ Ik heb het besteld via internet en bij een officieel verkooppunt van vuurwerk laten bezorgen
- ☐ Anders, namelijk.....

Vraag 7 alleen voor respondenten die bij vraag 3 vuurpijlen hebben aangekruist.

7. Heb je bij de aankoop van vuurpijlen een lanceerstandaard gekocht?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Vraag 8 alleen voor respondenten die vraag 1 = nooit hebben geantwoord

8. Wat is voor jou de belangrijkste reden om nooit vuurwerk te kopen?

- ☐ Ik vind het te duur
- ☐ Ik vind het niet (meer) interessant
- ☐ Ik vind het niet (meer) leuk
- ☐ Ik vind het te gevaarlijk
- ☐ Ik vind het niet goed voor mijn gezondheid
- ☐ Ik vind het niet prettig voor de (huis)dieren
- ☐ Ik vind het niet goed voor het milieu
- ☐ Een andere reden, namelijk

Na vraag 8 naar 9a, 15, 19 en 20 indien géén thuiswonende kinderen

Vraag 9 2e stelling alleen voor respondenten die bij vraag 1 altijd, vaak of soms hebben geantwoord.

9. Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over illegaal vuurwerk?

	MO	Neutraal	ME	WN/GM
Er wordt onvoldoende gecontroleerd op de aankoop van illegaal vuurwerk				
Als er een vuurwerkverbod komt dan ga ik illegaal vuurwerk kopen				

Vragen over het omgaan met vuurwerk – zelf afsteken

De volgende vragen gaan over hoe je omgaat met het afsteken van vuurwerk.

Let op: Als je samenwoont of een gezin vormt – kun je, overal waar ‘je’ staat, de vraag beantwoorden voor jezelf én jouw partner. Waar je in de antwoorden ‘ik’ ziet, kun je in dat geval ook ‘wij’ lezen.

Indien géén thuiswonende kinderen dan alleen antwoordcategorie “ja” of “nee” laten zien, indien thuiswonende kinderen dan de volgende opties:

10. Heb je de afgelopen jaarwisseling vuurwerk afgestoken?

- ☐ Ja, maar mijn kind of kinderen niet
- ☐ Ja, en mijn kind of kinderen ook
- ☐ Nee, en mijn kind of kinderen ook niet
- ☐ Nee, maar mijn kind of kinderen wel

Vraag 11 alleen voor respondenten die vraag 10 = ja OF Ja, en kind ook OF nee, maar kind wel hebben geantwoord OF ja, maar mijn kind of kinderen niet

11. Wat was voor jou (of jouw gezin) de belangrijkste reden om de afgelopen jaarwisseling vuurwerk af te steken?

- ☐ Het is leuk voor mijn partner en/of de kinderen
- ☐ Het is een belangrijk ritueel om de jaarwisseling te markeren
- ☐ Het is een leuke traditie
- ☐ Het is leuk om vuurwerk zelf af te steken
- ☐ Het is spannend om vuurwerk zelf af te steken
- ☐ Het is mooi om naar te kijken
- ☐ Een andere reden, namelijk

Vraag 12 alleen voor respondenten die vraag 10 = nee hebben geantwoord OF nee, en mijn kind of kinderen ook niet

12. Wat was voor jou (of jouw gezin) de belangrijkste reden om de afgelopen jaarwisseling geen vuurwerk af te steken?

- ☐ Ik vond het te duur dit jaar
- ☐ Ik vond het weer te slecht
- ☐ Ik vind het niet (meer) interessant
- ☐ Ik vind het niet (meer) leuk
- ☐ Ik vind het te gevaarlijk (geworden)
- ☐ Ik vind het niet goed voor mijn gezondheid
- ☐ Ik vind het niet prettig voor de (huis)dieren
- ☐ Ik vind het niet goed voor het milieu
- ☐ Een andere reden, namelijk

Vraag 13 alleen vragen aan respondenten die bij vraag 10 = “nee, maar mijn kind wel” OF “Ja, en kind ook” hebben geantwoord

13. Welke maatregelen heb je de afgelopen jaarwisseling genomen om je kind(eren) te beschermen tijdens het afsteken van vuurwerk?

Meer antwoorden mogelijk

- ☐ Ik heb ze een veiligheidsbril laten dragen
- ☐ Ik heb ze gehoorbeschermers laten dragen
- ☐ Ik heb ze andere kleding laten dragen (bijvoorbeeld een jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)
- ☐ Ik heb ze een vuurwerklont laten gebruiken
- ☐ Ik heb ze afstand laten houden

- ☐ Iets anders, namelijk
- ☐ Omdat mijn kind(eren) oud genoeg is of zijn heb ik daar geen zicht of invloed (meer) op
- ☐ Geen beschermende maatregelen genomen

Vraag 14 alleen voor respondenten die vraag 10 = ja OF Ja, en kind ook hebben geantwoord OF ja, maar mijn kind of kinderen niet

14. Welke beschermingsmaatregelen heb je de afgelopen jaarwisseling voor jezelf genomen tijdens het afsteken van vuurwerk?

Meer antwoorden mogelijk

- ☐ Gebruiksaanwijzing gelezen
- ☐ Veiligheidsbril opgezet die ik heb gekregen of gekocht in het verkooppunt
- ☐ Een andere bril opgezet
- ☐ Gehoorbeschermers gebruikt
- ☐ Een vuurwerklont gebruikt
- ☐ De vuurpijlen afgestoken in de lanceerstandaard die ik heb gekocht in het verkooppunt
- ☐ De vuurpijlen afgestoken in een vastgezette fles of pijp
- ☐ Afstand gehouden
- ☐ Andere kleding aangedaan (bijvoorbeeld een jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)
- ☐ Iets anders, namelijk
- ☐ Geen beschermende maatregelen genomen

Vraag 15 is voor alle respondenten

15. Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over de voorlichting over vuurwerk?

	MO	Neutraal	ME	WN/GM
Er is voldoende voorlichting over het veilig gebruiken van vuurwerk				
Er is voldoende voorlichting over het veilig kijken naar vuurwerk				
Er is voldoende voorlichting over wat wel en niet mag bij het afsteken van vuurwerk				

Vraag 16 is alleen voor respondenten die vraag 10 = ja OF ja, en kinderen ook OF ja, maar mijn kind of kinderen niet hebben geantwoord en alleen voor de legale typen vuurwerk. Uitsluitend de typen legaal vuurwerk voorleggen die bij vraag 3 zijn aangekruist.

16. Vond je de kwaliteit van het afgestoken vuurwerk slecht, matig, voldoende, goed, of uitstekend?

	Slecht	Matig	Voldoende	Goed	Uitstekend	WN/GM
Single shots/Thunder Kings						
Rotjes/kanonslagen/astronauten						
Ratelbanden/Chinese rollen						
Vuurpijlen						
Cakeboxen						
Compound/samengesteld vuurwerk						
Sierpotten/fonteinen						
Grondbloemen						
Sterretjes						
Overig knalvuurwerk						
Overig siervuurwerk						

Vraag 17 alle typen vuurwerk voorleggen die bij vraag 16 als slecht of matig zijn beoordeeld.

17. Waarom vond je de kwaliteit van de afgestoken <type vuurwerk> slecht of matig?

Meer antwoorden mogelijk

- ☐ De gebruiksaanwijzing was niet aanwezig
- ☐ De gebruiksaanwijzing was niet duidelijk
- ☐ De lont was te kort
- ☐ Het vuurwerk ging niet af
- ☐ Het vuurwerk ging te snel af
- ☐ Het vuurwerk ging te laat af
- ☐ Het vuurwerk ontplofte in plaats van dat het afging
- ☐ Het vuurwerk ging onvoldoende recht omhoog
- ☐ Het vuurwerk viel om/was instabiel
- ☐ De resten van het vuurwerk kwamen nog brandend naar beneden (tot op de grond)
- ☐ De knal was veel te hard
- ☐ De lanceerstandaard viel om
- ☐ De lanceerstandaard werd te heet of smolt bij het afsteken van het vuurwerk
- ☐ De lanceerstandaard ging kapot bij het in elkaar zetten en heb ik dus niet gebruikt
- ☐ Iets anders, namelijk....

Vraag 18 alleen voor respondenten die vraag 10 = ja OF ja, en kinderen ook hebben geantwoord OF ja, maar mijn kind of kinderen niet

18. Heb je je alcoholgebruik aangepast bij het afsteken van vuurwerk?

- ☐ Ja, ik heb geen alcohol gedronken voordat ik vuurwerk ging afsteken
- ☐ Ja, ik heb minder alcohol gedronken voordat ik vuurwerk ging afsteken
- ☐ Nee, ik heb er geen rekening mee gehouden
- ☐ Ik drink nooit alcohol

Vraag over het opruimen van vuurwerk

De volgende vraag gaat over hoe je omgaat met het opruimen van vuurwerk.

Vraag 19 voor alle respondenten

19. Heb je na de afgelopen jaarwisseling vuurwerkresten opgeruimd?

Meer antwoorden mogelijk

- ☐ Ja, zoveel mogelijk mijn eigen vuurwerkresten
- ☐ Ja, (een gedeelte van) de straat
- ☐ Ja, ik heb meegedaan aan veeg- of andere opruimacties
- ☐ Nee

Vragen over het omgaan met vuurwerk – kijken

De volgende vragen gaan over of je naar buiten gaat om naar vuurwerk te kijken.

Let op: Als je samenwoont of een gezin vormt – kun je, overal waar 'je' staat, de vraag beantwoorden voor jezelf én jouw partner. Waar je in de antwoorden 'ik' ziet, kun je in dat geval ook 'wij' lezen.

Vraag 20 alleen voor respondenten die bij vraag 10 = nee OF nee, maar mijn kind of kinderen wel OF nee, en mijn kind of kinderen ook niet hebben geantwoord + de respondenten die bij Q10 = nooit hebben geantwoord.

20. Je hebt aangegeven dit jaar zelf geen vuurwerk te hebben afgestoken. Ben je wel buiten naar het vuurwerk gaan kijken?

- ☐ Ja -> ga door naar vraag 21 indien thuiswonende kinderen, indien geen thuiswonende kinderen dan vraag 23
- ☐ Nee -> ga door naar vraag 21 indien thuiswonende kinderen, indien geen thuiswonende kinderen dan vraag 24

Vraag 21 alleen indien thuiswonende kinderen en alleen als vraag 10 = ja, maar mijn kind of kinderen niet OF nee, en mijn kind of kinderen ook niet

21. Heeft of hebben jouw kind(eren) afgelopen jaarwisseling buiten naar het vuurwerk gekeken?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

- o Alleen vragen aan respondenten die vraag 21 = ja hebben geantwoord

22. Welke maatregelen heb je de afgelopen jaarwisseling genomen om je kind(eren) te beschermen tijdens het kijken naar het vuurwerk?

Meer antwoorden mogelijk

- ☐ Ik heb ze een veiligheidsbril laten dragen
- ☐ Ik heb ze gehoorbeschermers laten dragen
- ☐ Ik heb ze afstand laten houden
- ☐ Ik heb ze andere kleding laten dragen (bijvoorbeeld een jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)
- ☐ Omdat mijn kind(eren) oud genoeg is of zijn heb ik daar geen zicht of invloed (meer) op
- ☐ Niet van toepassing, wij zijn naar een georganiseerde vuurwerkshow gaan kijken
- ☐ Iets anders, namelijk
- ☐ Geen beschermende maatregelen genomen

Alleen voor respondenten die vraag 20 = ja hebben geantwoord

23. Welke beschermingsmaatregelen heb je de afgelopen jaarwisseling voor jezelf genomen tijdens het kijken naar het vuurwerk?

Meer antwoorden mogelijk

- ☐ Veiligheidsbril opgezet
- ☐ Gehoorbeschermers gebruikt
- ☐ Afstand gehouden
- ☐ Andere kleding aangedaan (bijvoorbeeld een jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)
- ☐ Niet van toepassing, ik ben of wij zijn naar een georganiseerde vuurwerkshow gaan kijken
- ☐ Iets anders, namelijk
- ☐ Geen beschermende maatregelen genomen

Vraag 24 voor respondenten die vraag 1 = vaak, soms of nooit hebben geantwoord

24. Ga je altijd, vaak, soms of nooit buiten naar het vuurwerk kijken met de jaarwisseling?

- ☐ Altijd
- ☐ Vaak
- ☐ Soms
- ☐ Nooit

Vragen over letsel

De volgende vragen gaan over of je wel eens gewond bent geraakt als gevolg van vuurwerk.

Vraag 25 en 26 en 27 en 28 voor alle respondenten

25. Heb jij of heeft een van je gezinsleden ooit letsel opgelopen als gevolg van vuurwerk tijdens de jaarwisseling?

- ☐ Ja, tijdens het afsteken van vuurwerk
- ☐ Ja, door het vuurwerk van iemand anders
- ☐ Nee

26. Heb jij of heeft een van je gezinsleden ooit gehoorschade opgelopen als gevolg van vuurwerk tijdens de jaarwisseling?

- ☐ Ja, tijdens de afgelopen jaarwisseling
- ☐ Ja, tijdens een eerdere jaarwisseling
- ☐ Nee, nooit -> ga door naar vraag 29

27. Welk type gehoorschade werd opgelopen?*Meer antwoorden mogelijk*

- ☐ Een piep
- ☐ Verminderd gehoor
- ☐ Doof
- ☐ Anders, namelijk

28. Was deze gehoorschade blijvend of tijdelijk?

- ☐ Blijvend
- ☐ Tijdelijk
- ☐ Weet ik nog niet

Vragen over regels

De volgende vragen gaan over wat je weet over de regels voor het afsteken van vuurwerk. Er zijn geen verkeerde of juiste antwoorden. De vragen dienen om een indicatie te krijgen van het beeld dat je hebt van vuurwerk.

Vragen 29 tot en met 32 voor alle respondenten

29. Wat is de minimumleeftijd waarop kinderen *alle* soorten legaal vuurwerk mogen afsteken?

- ☐ Vanaf 12 jaar
- ☐ Vanaf 13 jaar
- ☐ Vanaf 14 jaar
- ☐ Vanaf 15 jaar
- ☐ Vanaf 16 jaar
- ☐ Vanaf 17 jaar
- ☐ Vanaf 18 jaar

30. Welk van de onderstaande typen vuurwerk is volgens jou illegaal?*Meer antwoorden mogelijk*

- ☐ Strijkers
- ☐ Vlinders
- ☐ Nitraten
- ☐ Romeinse kaarsen
- ☐ Babypijlen
- ☐ Bengaals vuur
- ☐ Mortierbommen
- ☐ Chinese rollen
- ☐ Lawinepijlen
- ☐ Cobra's

31. Mag vuurwerk in het buitenland worden gekocht?

- ☐ Ja
- ☐ Ja, maar alleen als het voldoet aan de eisen van de Nederlandse wet
- ☐ Ja, maar alleen als het voldoet aan de eisen van de Nederlandse wet en dit 48 uur voor het invoeren van het vuurwerk digitaal is gemeld bij de overheid
- ☐ Nee

32. Mag vuurwerk dat door particulieren via een website is besteld thuis worden bezorgd?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Jouw mening

De volgende vragen gaan over wat je vindt van de regelgeving rond vuurwerk.

Vraag 33, 34 en 35 voor alle respondenten

33. Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over wat jouw gemeente zelf zou moeten kunnen bepalen?

	MO	Neutraal	ME	WN/GM
Mijn gemeente moet een plaatselijk verbod op vuurwerk kunnen instellen				
Het instellen van vuurwerkvrije zones is een goede maatregel				
Het instellen van beperkte zones waar vuurwerk <u>mag</u> worden afgestoken is een goede maatregel				
Een gemeentelijke vuurwerkshow is een goed alternatief voor het zelf afsteken van vuurwerk				

34. Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over wat de overheid zou moeten toestaan of verbieden?

	MO	Neutraal	ME	WN/GM
<i>Vuurwerk afsteken mag op 31 december van 18:00 uur tot 1 januari 02:00 uur.</i>				
De afsteektijden rond de jaarwisseling zijn te ruim				
De afsteektijden rond de jaarwisseling zijn te beperkt				
Het afsteken van vuurwerk in de dagen voorafgaand aan de jaarwisseling moet strenger worden beboet				
Er moet een verbod komen op knalvuurwerk				
Er moet een verbod komen op vuurpijlen				
Er moet een verbod komen op al het consumentenvuurwerk				
Iedereen moet zelf kunnen beslissen of ze vuurwerk willen afsteken				

35. Ben je het eens of oneens met de volgende stelling over de overlast van vuurwerk?

	MO	Neutraal	ME	WN/GM
De overlast van vuurwerk neemt de afgelopen jaren toe				

Alleen vragen aan respondenten die bij vraag 34 stelling 6 hebben aangegeven het hiermee eens te zijn

36. Je hebt aangegeven een verbod op consumentenvuurwerk een goed plan te vinden. Kun je aangeven waarom?

Meer antwoorden mogelijk

- ☐ Ik ben bang voor vuurwerk
- ☐ Ik krijg gezondheidsklachten van vuurwerk
- ☐ Ik vind het een goede manier om letsels te voorkomen
- ☐ Ik vind het een goede manier om schade te voorkomen
- ☐ Ik vind het een goede manier om gezondheidsklachten bij anderen te voorkomen
- ☐ Ik vind het voor de (huis)dieren beter
- ☐ Ik vind het voor het milieu beter
- ☐ Een andere reden, namelijk

Na afronden vragenlijst werd een algemene tekst weergegeven:

Wat zijn de regels nu precies?

We hebben je een paar vragen gesteld over de regels voor het afsteken van vuurwerk en over illegaal vuurwerk. Dat hebben we gedaan om te onderzoeken of iedereen de regels goed kent.

De mogelijke antwoorden die we aan je hebben voorgelegd zijn niet allemaal juist. Wil je weten wat de regels voor het afsteken van vuurwerk precies zijn? Kijk dan op de website van de Nederlandse overheid.

Over VeiligheidNL

Stichting VeiligheidNL is een onafhankelijke organisatie die zich al meer dan 30 jaar inzet om het aantal ongevallen in Nederland te verlagen. VeiligheidNL ontwikkelt mede op basis van doorlopend onderzoek effectieve programma's om veilig gedrag te stimuleren. Meer informatie over VeiligheidNL vind je hier.

Bijlage 2 Tabellenboek

Vragen over het kopen van vuurwerk

Q1: Hoe vaak koop je vuurwerk met de jaarwisseling?

	Frequentie (n=1.538)	Percentage
Altijd	249	16,2
Vaak	153	9,9
Soms	349	22,7
Nooit	787	51,2

Q2: Heb je de afgelopen jaarwisseling vuurwerk gekocht?

	Frequentie (n=1.538)	Percentage
Ja (inclusief Q1 is altijd)	549	35,7
Nee	988	64,2

Q3: Wat voor soort vuurwerk heb je gekocht? Meer antwoorden mogelijk

Soort vuurwerk	Frequentie (n=549)	Percentage
Single shots/Thunder kings	140	25,5
Rotjes/kanonslagen/astronauten	117	21,3
Ratelbanden/Chinese rollen	55	10,1
Vuurpijlen	248	45,2
Cakeboxen	230	41,9
Compound/samengesteld vuurwerk	127	23,2
Sierpotten/fonteinen	251	45,8
Grondbloemen	173	31,4
Sterretjes	172	31,4
Romeinse kaarsen	75	13,7
Babypijltjes	32	5,9
Cobra's	18	3,2
Knalpatronen	39	7,1
Lawinepijlen	17	3,1
Nitraten	15	2,8
Mortierbom/display shell	10	1,9
Vlinderbommen/toffee's	10	1,8
Strijkers	14	2,6
Overig knalvuurwerk, namelijk...	14	2,5
Overig siervuurwerk, namelijk...	25	4,6

Q4: Hoeveel geld heb je in totaal aan vuurwerk uitgegeven de afgelopen jaarwisseling?

n=549	minimum	maximum	gemiddelde	standaarddeviatie
	2	2.000	€ 89,87	136,26

Q5: Kun je per soort vuurwerk aangeven welk deel (in %) van het totaalbedrag je daaraan besteedt? Meer antwoorden mogelijk

Soort vuurwerk	Frequentie (n=549)	Gemiddelde percentage
Single shots/Thunder kings	140	20,3
Rotjes/kanonslagen/astronauten	117	20,2
Ratelbanden/Chinese rollen	55	21,6
Vuurpijlen	248	33,3
Cakeboxen	230	50,1
Compound/samengesteld vuurwerk	127	41,4
Sierpotten/fonteinen	251	37,0
Grondbloemen	173	20,0
Sterretjes	172	21,4
Romeinse kaarsen	75	19,7
Babypijltjes	32	21,5
Cobra's	18	17,0
Knalpatronen	39	16,7
Lawinepijlen	17	20,5
Nitraten	15	12,3
Mortierbom/display shell	10	28,1
Vlinderbommen/toffeetjes	10	11,4
Strijkers	14	14,5
Overig knalvuurwerk, namelijk...	14	57,0
Overig siervuurwerk, namelijk...	25	78,8

Q6: Waar heb je het vuurwerk gekocht? Meer antwoorden mogelijk

	Frequentie (n=549)	Percentage
In een officieel verkooppunt van vuurwerk	469	85,5
Ik heb het besteld via internet bij een buitenlands bedrijf en thuis laten bezorgen	19	3,5
Ik heb het besteld via internet en bij een officieel verkooppunt van vuurwerk laten bezorgen	12	2,3
Anders, namelijk	70	12,7

Q7: Heb je bij de aankoop van vuurpijlen een lanceerstandaard gekocht?

	Frequentie (n=248)	Percentage
Ja	135	54,6
Nee	112	45,4

Q8: Wat is voor jou de belangrijkste reden om nooit vuurwerk te kopen?

	Frequentie (n=787)	Percentage
Ik vind het te duur	174	22,0
Ik vind het niet (meer) interessant	105	13,3
Ik vind het niet (meer) leuk	66	8,4
Ik vind het te gevaarlijk	206	26,2
Ik vind het niet goed voor mijn gezondheid	14	1,8
Ik vind het niet prettig voor de (huis)dieren	99	12,6
Ik vind het niet goed voor het milieu	68	8,7
Een andere reden, namelijk	55	7,0

Q9: Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over illegaal vuurwerk?

	% Mee oneens	% Neutraal	% Mee eens	% Weet niet / geen mening
Er wordt onvoldoende gecontroleerd op de aankoop van illegaal vuurwerk (n=1.538)	11,5	20,1	59,9	8,5
Als er een vuurwerkverbod komt dan ga ik illegaal vuurwerk kopen (n=750)	65,4	10,9	16,9	6,8

Vragen over het omgaan met vuurwerk – zelf afsteken**Q10: Heb je de afgelopen jaarwisseling vuurwerk afgestoken?**

	Frequentie (n=992) ²⁵	Percentage
Ja / ja, maar mijn kind of kinderen niet	290	29,3
Ja, en mijn kind of kinderen ook	205	20,6
Nee / nee, en mijn kind of kinderen ook niet	352	35,5
Nee, maar mijn kind of kinderen wel	145	14,7

²⁵ Deze vraag is voorgelegd aan respondenten die altijd, vaak of soms vuurwerk kopen en daarnaast alleen aan de respondenten zonder thuiswonende kind(eren) die hebben aangegeven nooit vuurwerk te kopen. De respondenten met thuiswonende kind(eren) die nooit vuurwerk kopen zijn uitgesloten.

Q11: Wat was voor jou (of jouw gezin) de belangrijkste reden om de afgelopen jaarwisseling vuurwerk af te steken?

	Frequentie (n=640)	Percentage
Het is leuk voor mijn partner en/of de kinderen	178	27,8
Het is een belangrijk ritueel om de jaarwisseling te markeren	84	13,1
Het is een leuke traditie	185	28,8
Het is leuk om vuurwerk zelf af te steken	66	10,4
Het is spannend om vuurwerk zelf af te steken	16	2,5
Het is mooi om naar te kijken	87	13,7
Een andere reden, namelijk	24	3,7

Q12: Wat was voor jou (of jouw gezin) de belangrijkste reden om de afgelopen jaarwisseling geen vuurwerk af te steken?

	Frequentie (n=352)	Percentage
Ik vond het te duur dit jaar	64	18,3
Ik vond het weer te slecht	1	0,3
Ik vind het niet (meer) interessant	58	16,5
Ik vind het niet (meer) leuk	24	6,7
Ik vind het te gevaarlijk (geworden)	94	26,7
Ik vind het niet goed voor mijn gezondheid	2	0,6
Ik vind het niet prettig voor de (huis)dieren	29	8,4
Ik vind het niet goed voor het milieu	21	5,9
Een andere reden, namelijk	58	16,6

Q13: Welke maatregelen heb je de afgelopen jaarwisseling genomen om je kind(eren) te beschermen tijdens het afsteken van vuurwerk? Meer antwoorden mogelijk

	Frequentie (n=350)	Percentage
Ik heb ze een veiligheidsbril laten dragen	242	69,0
Ik heb ze gehoorbeschermers laten dragen	65	18,5
Ik heb ze andere kleding laten dragen (bijvoorbeeld een jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)	114	32,6
Ik heb ze een vuurwerklont laten gebruiken	180	51,5
Ik heb ze afstand laten houden	185	52,8
Iets anders, namelijk	55	1,5
Omdat mijn kind(eren) oud genoeg is of zijn heb ik daar geen zicht of invloed (meer) op	5	15,6
Geen beschermende maatregelen genomen	25	7,2

Q14: Welke beschermingsmaatregelen heb je de afgelopen jaarwisseling voor jezelf genomen tijdens het afsteken van vuurwerk? Meer antwoorden mogelijk

	Frequentie (n=494)	Percentage
Gebruiksaanwijzing gelezen	199	40,3
Veiligheidsbril opgezet die ik heb gekregen of gekocht in het verkooppunt	209	42,3
Een andere bril opgezet	78	15,7
Gehoorbeschermers gebruikt	49	9,9
Een vuurwerklont gebruikt	217	43,9
De vuurpijlen afgestoken in de lanceerstandaard die ik heb gekocht in het verkooppunt	85	17,2 (34,3 van groep die vuurpijlen kocht)
De vuurpijlen afgestoken in een vastgezette fles of pijp	68	13,7 (27,4 van groep die vuurpijlen kocht)
Afstand gehouden	314	63,4
Andere kleding aangedaan (bijvoorbeeld een jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)	88	17,8
Iets anders, namelijk...	12	2,4
Geen beschermende maatregelen genomen	33	6,6

Q15: Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over de voorlichting over vuurwerk? n=1.538

	% Mee oneens	% Neutraal	% Mee eens	% Weet niet / geen mening
Er is voldoende voorlichting over het veilig gebruiken van vuurwerk	19,5	23,5	53,0	4,0
Er is voldoende voorlichting over het veilig kijken naar vuurwerk	20,3	23,4	51,5	4,8
Er is voldoende voorlichting over wat wel en niet mag bij het afsteken van vuurwerk	24,7	23,8	47,0	4,6

Q16: Vond je de kwaliteit van het afgestoken vuurwerk slecht, matig, voldoende, goed of uitstekend?

	% slecht	% matig	% voldoende	% goed	% uitstekend	% Weet niet / geen mening
1 Single shots/Thunder Kings (n=115)	0,0	12,1	28,7	43,9	14,5	0,9
2 Rotjes/kanonslagen/astronauten (n=94)	1,0	9,7	22,8	51,5	14,3	1,1
3 Ratelbanden/Chinese rollen (n=49)	1,8	16,1	17,3	45,9	16,8	2,1
4 Vuurpijlen (n=219)	1,3	7,3	24,7	50,1	15,7	0,9
5 Cakeboxen (n=205)	0,0	3,5	13,7	47,8	35,0	0,0
6 Compound/samengesteld vuurwerk (n=117)	0,0	2,0	14,8	48,7	33,5	1,0
7 Sierpotten/fonteinen (n=221)	0,0	8,2	24,3	50,3	17,2	0,0
8 Grondbloemen (n=146)	0,6	6,3	24,2	54,2	14,7	0,0
9 Sterretjes (n=144)	0,6	3,9	25,8	55,5	14,2	0,0
10 Overig knalvuurwerk (n=8)	12,0	0,0	32,5	34,5	21,0	0,0
11 Overig siervuurwerk (n=14)	0,0	7,5	49,7	35,9	6,9	0,0

Q17: Waarom vond je de kwaliteit van de afgestoken <type vuurwerk> slecht of matig? Meer antwoorden mogelijk

Verwijzing type vuurwerk in voorgaande tabel	1 (n=14)	2 (n=10)	3 (n=9)	4 (n=19)	5 (n=7)	6 (n=2)	7 (n=18)	8 (n=10)	9 (n=7)	10 (n=1)	11 (n=1)
De gebruiksaanwijzing was niet aanwezig	5,3	0,0	0,0	5,8	0,0	0,0	3,9	0,0	18,6	0,0	0,0
De gebruiksaanwijzing was niet duidelijk	10,8	15,0	0,0	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
De lont was te kort	26,9	16,2	0,0	22,3	0,0	0,0	4,7	16,9	0,0	0,0	0,0
Het vuurwerk ging niet af	30,4	9,0	0,0	11,7	0,0	0,0	11,1	8,5	44,3	100,0	0,0
Het vuurwerk ging te snel af	10,9	30,3	32,5	10,7	0,0	0,0	0,0	23,4	18,6	0,0	0,0
Het vuurwerk ging te laat af	7,9	0,0	0,0	11,7	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Het vuurwerk ontplofte in plaats van dat het afging	0,0	0,0	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0
Het vuurwerk ging onvoldoende recht omhoog	32,2	9,3	0,0	19,0	25,0	0,0	8,1	9,0	0,0	0,0	0,0
Het vuurwerk viel om/was instabiel	0,0	0,0	0,0	6,7	17,8	0,0	29,5	8,7	0,0	0,0	0,0
De resten van het vuurwerk kwamen nog brandend naar beneden (tot op de grond)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52,2	0,0	0,0	10,9	0,0	0,0
De knal was veel te hard	0,0	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
De lanceerstandaard viel om	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0
De lanceerstandaard werd te heet of smolt bij het afsteken van het vuurwerk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
De lanceerstandaard ging kapot bij het in elkaar zetten en heb ik dus niet gebruikt	0,0	10,8	12,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iets anders, namelijk...	26,8	33,1	55,0	34,0	41,2	47,8	52,7	30,9	44,8	0,0	100,0

Q18: Heb je je alcoholgebruik aangepast bij het afsteken van vuurwerk?

	Frequentie (n=494)	Percentage
Ja, ik heb geen alcohol gedronken voordat ik vuurwerk ging afsteken	92	18,6
Ja, ik heb minder alcohol gedronken voordat ik vuurwerk ging afsteken	131	26,5
Nee, ik heb er geen rekening mee gehouden	151	30,6
Ik drink nooit alcohol	120	24,3

Q19: Heb je na de afgelopen jaarwisseling vuurwerkresten opgeruimd? Meer antwoorden mogelijk

	Frequentie (n=1.538)	Percentage
Ja, zoveel mogelijk mijn eigen vuurwerkresten	516	33,6
Ja, (een gedeelte van) de straat	196	12,7
Ja, ik heb meegedaan aan veeg- of andere opruimacties	49	3,2
Nee	857	55,7

Vragen over het omgaan met vuurwerk – kijken**Q20: Je hebt aangegeven dit jaar zelf geen vuurwerk af te hebben afgestoken. Ben je wel buiten naar het vuurwerk gaan kijken?**

	Frequentie (n=1.048)	Percentage
Ja	498	47,5
Nee	550	52,5

Q21: Heeft of hebben jouw kind(eren) de afgelopen jaarwisseling buiten naar het vuurwerk gekeken?

	Frequentie (n=374)	Percentage
Ja	206	54,9
Nee	169	45,1

Q22: Welke maatregelen heb je de afgelopen jaarwisseling genomen om je kind(eren) te beschermen tijdens het kijken naar het vuurwerk? Meer antwoorden mogelijk

	Frequentie (n=206)	Percentage
Ik heb ze een veiligheidsbril laten dragen	77	37,5
Ik heb ze gehoorbeschermers laten dragen	28	13,7
Ik heb ze afstand laten houden	127	61,5
Ik heb ze andere kleding laten dragen (bijvoorbeeld een jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)	15	7,5
Omdat mijn kind(eren) oud genoeg is of zijn heb ik daar geen zicht of invloed (meer) op	26	12,4
Niet van toepassing, wij zijn naar een georganiseerde vuurwerkshow gaan kijken	8	4,1
Iets anders, namelijk...	12	5,7
Geen beschermende maatregelen genomen	31	15,0

Q23: Welke beschermingsmaatregelen heb je de afgelopen jaarwisseling voor jezelf genomen tijdens het kijken naar het vuurwerk? Meer antwoorden mogelijk

	Frequentie (n=498)	Percentage
Veiligheidsbril opgezet	49	9,1
Gehoorbeschermers gebruikt	17	3,4
Afstand houden	370	74,3
Andere kleding aangedaan (bijvoorbeeld een jas zonder capuchon of geen synthetische kleding)	46	9,2
Niet van toepassing, ik ben of wij zijn naar een georganiseerde vuurwerkshow gaan kijken	16	3,2
Iets anders, namelijk...	19	3,8
Geen beschermende maatregelen genomen	104	20,9

Q24: Ga je altijd, vaak, soms of nooit buiten naar het vuurwerk kijken met de jaarwisseling?

	Frequentie (n=1.538)	Percentage
Altijd (inclusief respondenten die hebben aangegeven altijd vuurwerk te kopen)	637	41,4
Vaak	224	17,4
Soms	383	29,7
Nooit	294	22,8

Vragen over letsel

Q25: Heb jij of heeft een van jouw gezinsleden ooit letsel opgelopen als gevolg van vuurwerk tijdens de jaarwisseling?

	Frequentie (n=1.538)	Percentage
Ja, tijdens het afsteken van vuurwerk	55	3,6
Ja, door het vuurwerk van iemand anders	75	4,9
Nee	1.408	91,5

Q26: Heb jij of heeft een van jouw gezinsleden ooit gehoorschade opgelopen als gevolg van vuurwerk tijdens de jaarwisseling?

	Frequentie (n=1.538)	Percentage
Ja, tijdens de afgelopen jaarwisseling	23	1,5
Ja, tijdens een eerdere jaarwisseling	62	4,1
Nee, nooit	1.452	94,4

Q27: Welk type gehoorschade werd opgelopen? Meer antwoorden mogelijk

	Frequentie (n=86)	Percentage
Een piep	49	56,5
Verminderd gehoor	28	32,1
Doof	2	2,0
Anders, namelijk...	19	22,3

Q28: Was deze gehoorschade blijvend of tijdelijk?

	Frequentie (n=86)	Percentage
Blijvend	19	22,7
Tijdelijk	59	68,6
Weet ik nog niet	8	8,8

Vragen over regels**Q29: Wat is de minimumleeftijd waarop kinderen alle soorten legaal vuurwerk mogen afsteken?**

	Frequentie (n=1.538)	Percentage
Vanaf 12 jaar	252	16,4
Vanaf 13 jaar	17	1,1
Vanaf 14 jaar	87	5,7
Vanaf 15 jaar	48	3,1
Vanaf 16 jaar	684	44,5
Vanaf 17 jaar	7	0,5
Vanaf 18 jaar	442	28,7

Q30: Welk van de onderstaande typen vuurwerk is volgens jou illegaal? Meer antwoorden mogelijk

	Frequentie (n=1.538)	Percentage
Strijkers	718	46,7
Vlinders	367	23,9
Nitraten	998	64,9
Romeinse kaarsen	253	16,5
Babypijlen	226	14,7
Bengaals vuur	346	22,5
Mortierbommen	1.196	77,8
Chinese rollen	439	28,6
Lawinepijlen	844	54,9
Cobra's	997	64,9

Q31: Mag vuurwerk in het buitenland worden gekocht?

	Frequentie (n=1.538)	Percentage
Ja	121	7,9
Ja, maar alleen als het voldoet aan de eisen van de Nederlandse wet	717	46,6
Ja, maar alleen als het voldoet aan de eisen van de Nederlandse wet en dit 48 uur voor het invoeren van het vuurwerk digitaal is gemeld bij de overheid	226	14,7
Nee	473	30,8

Q32: Mag vuurwerk dat door particulieren via een website is besteld thuis worden bezorgd?

	Frequentie (n=1.538)	Percentage
Ja	460	29,9
Nee	1.078	70,1

Vragen over de mening over de regelgeving rond vuurwerk**Q33, Q34 en Q35: Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen? n=1.538**

	% Mee oneens	% Neutraal	% Mee eens	% Weet niet / geen mening
Mijn gemeente moet een plaatselijk verbod op vuurwerk kunnen instellen	17,3	14,8	65,1	2,9
Het instellen van vuurwerkvrije zones is een goede maatregel	9,5	13,0	74,5	2,9
Het instellen van beperkte zones waar vuurwerk mag worden afgestoken is een goede maatregel	15,5	17,5	63,4	3,7
Een gemeentelijke vuurwerkshow is een goed alternatief voor het zelf afsteken van vuurwerk	18,0	18,2	60,4	3,5
Vuurwerk afsteken mag op 31 december van 18:00 uur tot 1 januari 02:00 uur.	33,1	22,4	41,4	3,0
De afsteektijden rond de jaarwisseling zijn te ruim				
De afsteektijden rond de jaarwisseling zijn te beperkt	64,7	18,9	13,6	2,8
Het afsteken van vuurwerk in de dagen voorafgaand aan de jaarwisseling moet strenger worden beboet	7,1	12,8	77,5	2,6
Er moet een verbod komen op knalvuurwerk	21,8	23,3	51,5	3,4
Er moet een verbod komen op vuurpijlen	41,4	28,0	26,5	4,1
Er moet een verbod komen op al het consumentenvuurwerk	41,7	25,9	27,3	5,2
Iedereen moet zelf kunnen beslissen of ze vuurwerk willen afsteken	28,6	21,6	45,8	4,0
De overlast van vuurwerk neemt de afgelopen jaren toe	20,8	22,6	51,1	5,5

Q36: Je hebt aangegeven een verbod op consumentenvuurwerk een goed plan te vinden. Kun je aangeven waarom? Meer antwoorden mogelijk

	Frequentie (n=420)	Percentage
Ik ben bang voor vuurwerk	80	19,1
Ik krijg gezondheidsklachten van vuurwerk	55	13,1
Ik vind het een goede manier om letsels te voorkomen	299	71,2
Ik vind het een goede manier om schade te voorkomen	303	72,3
Ik vind het een goede manier om gezondheidsklachten bij anderen te voorkomen	194	46,3
Ik vind het voor de (huis)dieren beter	286	68,2
Ik vind het voor het milieu beter	286	68,0
Een andere reden, namelijk...	46	10,8

I Q2
 II Q1
 III Q4
 IV Q3
 V Q5
 VI Q3
 VII Q6
 VIII Q7
 IX Q10
 X Q14
 XI Q13
 XII Q18
 XIII Q19
 XIV Q16
 XV Q17
 XVI Q24
 XVII Q20
 XVIII Q21
 XIX Q23
 XX Q22
 XXI Q25
 XXII Q26
 XXIII Q27
 XXIV Q28
 XXV Q11
 XXVI Q8 en Q12
 XXVII Q29
 XXVIII Q30
 XXIX Q31
 XXX Q32
 XXXI Q35
 XXXII Q33
 XXXIII Q15
 XXXIV Q34
 XXXV Q36
 XXXVI Q9
 XXXVII Q9

Over VeiligheidNL

VeiligheidNL is een onafhankelijk expertisecentrum met de missie om ongevallen te voorkomen door veilig gedrag te stimuleren. We helpen mensen hun veiligheid te vergroten in en om het huis, maar ook op straat, op school en op het werk. We monitoren en signaleren ongevallen en letsels en onderzoeken welke vorm van preventie effectief is. Voor de monitoring is het Letsel Informatie Systeem (LIS) de basis, een registratiesysteem bij een representatieve steekproef van Spoedeisende Hulpafdelingen (SEH's) in Nederland, maar we rapporteren ook dodelijke ongevallen en ziekenhuisopnamen door letsels.

We ontwikkelen effectieve gedragsinterventies die praktisch, oplossingsgericht en op maat zijn en voeren deze ook deels uit. Ten slotte delen wij onze kennis en kunde direct met onze doelgroepen of via professionals, samenwerkingspartners en ambassadeurs. We werken voor en met overheden, bedrijven, zorgverleners en particulieren.